

Scaulpelul

REVISTA C. U. A. S. DIN INSTITUTUL DE MEDICINĂ - TIMIȘDARA - ANUL V - NR. 20 - Iunie 1972

TINEREȚE, ENTUZIASM, RESPONSABILITATE

În istoria dezvoltării societății românești, tinerilor din țara noastră nu li s-au mai creat niciodată condiții de afirmare atât de prielnice ca acum.

Vârsta îmbinării idealurilor cu realizarea, a contopirii firești dintre propria personalitate și ceea ce așteaptă societatea de la ea, și-a găsit menirea în lupta plină de abnegație pentru tăvirea societății comuniste în țara noastră. Mai mult decât oricând, tinarul se simte azi — și este astăzi — integrat în vastul angrenaj social, are conștiința utilității sale, iar modul de a gândi al tinarului a devenit tribuna ideilor celor mai avizate, progresiste, pline de entuziasm și creativitate, constituind simbolul purității, al cinstei și al omeniei, a tot ceea ce poporul român are mai bun în el.

„Consider că tinarul trebuie ascultat și trebuie să aibă un cuvânt greu de spus în organizarea vieții sociale de mine. Se cer create condiții ca tineretul să poată participa mai activ la viața socială, să-și poată manifesta energia în direcția perfecționării societății umane, a înlăptuirii idealurilor de dreptate, libertate, și bunăstare ale întregii omeniri.” (Nicolae Ceaușescu — Cuvântare rostită la Sesiunea jubiliară a Adunării Generale a Organizației Națunilor Unite).

Cum arată viitorul? Este o întrebare la care caută să-și răspundă singur fiecare tinar în parte, muncitor, țaran cooperator, viitor inginer, medic, profesori, cercetători.

România are astăzi peste 150.000 de studenți. Numărul lor crește în fiecare an, după cum în fiecare an o nouă generație pășește în viață, cu ceea ce anii de facultate, vârsta elanului fără opreliști spre progres, au reușit să-i ofere.

Apologia tineretii reprezintă o ofrandă părintească pe care generațiile mai vrsnice o aduc purității. Rar am întâlnit pe cineva care să renege vârsta căutărilor, a răspunsurilor găsite, aplicate spre adevăr și echitate, spre învoire și frumos. Iar tineretea a reușit întotdeauna să triumfe prin ce avea mai bun în ea.

Studenții patriei noastre

sunt animați de nevoia de adevăr, de „nevoia de filozofie” cum o numea Hegel. Iar filozofia care răspunde plener întrebărilor viitorilor specialiști este filozofia marxistă, filozofia construcției socialiste. Participarea activă a noilor cadre la elaborarea și aplicarea programelor naționale de perspectivă, în dezvoltarea noilor structuri, mijloacele entuziasmului și rodniceii minții țelul și căile de a-l atinge, bucuria participării afective și conștiente la progresul societății socialiste românești multilateral dezvoltate.

Astfel, se concretizează din ce în ce mai mult ideea unui proces de maturizare a tinerei generații în ansamblu, a studenției ca parte integrantă a tineretului din țara noastră, iar răspunsul la întrebarea: cum arată viitorul? — se conturează term, pe zi ce trece, prin largirea universului de cunoaștere, prin aplicarea lui în viață într-un mod creator, practic și revoluționar. Iar tradiția de luptă a organizației U.T.C. puterea de dăruire a membrilor ei în decursul zecilor de ani, atrage după sine, alături de educația studenților din țara noastră într-un climat de sinceritate și bărbăție, de legalitate și fermitate, participarea lor activă la tot ce poate fi animat de un spirit revoluționar: ideologia, știința, cultura; acesta este momentul în care, marcând evoluția firească a modului de a gândi și de a simți a tinarului din orice colț al țării, viitorul medic, tinar inginer, viitor artist etc., să ni se pară firească expresia: avem un tineret matur, maturitate în modul de a gândi, entuziasm tineresc în a acționa.

Marile cauze ale omenirii au existat prin acte de dăruire; dăruirea a fost dusă uneori până la jertfa de sine. Pentru o idee, pentru o cauză al cărei triumf, luat în ansamblu, reprezenta deschiderea orizontului larg, lipsit de piedici și prejudecăți de orice fel, liber. Or, libertatea cuprinde în însăși accepțiunea ei semantică și filozofică noțiunea de dăruire, iar dăruirea nu se poate materializa fără entuziasm.

Un medic, dacă nu asociază interesul său strict profesional entuziasmul dorinței de cunoaștere pentru tot ce este nou, progresist, în evoluția gândirii omeniești înseamnă că s-a născut cu o întârziere de o sută de ani. Elogiul primilor pași într-un domeniu nou, necercetat, de către un specialist, constituie gestul de o inestimabilă frumusețe de solidaritate umană, de afiliere la marile realizări ale omenirii. Și dacă toți oamenii tineri din patria noastră, toți studenții țării se aptează cu pioșenie spre tot ce reprezintă progres, echitate, adevăr în evoluție, fac într-adevăr frumusețea și autenticitatea condiției umane.

Problemele de politică internă și externă ale partidului și statului nostru, adoptarea unei poziții de profundă responsabilitate față de marile probleme care fărâmiță lumea contemporană, efortul continuu de autodepășire și de stimulare a capacității creatoare, în spiritul marilor moșteniri revoluționare și culturale preluate de la înaintași, constituie pentru studenții patriei noastre prilejul nenujlocit de afirmare a modului tineresc, entuziast de manifestare față de tot ce este nou.

★

„În concepția noastră, educația socialistă, conștiința socialistă implică atât cunoașterea temeinică a ceea ce este valoros în domeniul culturii, științei și tehnicii contemporane stăpânirea deplină a profesiei, cât și însușirea concepției filozofice despre lume și societate a partidului nostru — materialismul dialectic și istoric — formarea unei atitudini cetățenești înaintate.” (Nicolae Ceaușescu — Raport la cel de la X-lea Congres al Partidului Comunist Român).

Iar studenții patriei noastre, ca parte integrantă a poporului român, participă plener la înlăptuirea mărețelor idealuri spre care pășește România socialistă, participare tinerească, responsabilă, entuziastă.

FLORENTIN MICLEA

DĂRUIRE

Ne dăruim în tot ce facem, pornind de la cel mai firesc gest; de la mișcarea biologică, de la ritmul citadin de șapte fără un sfert dimineața, până la mișcarea istoriei, participăm prin dăruire. Pentru că nu ar putea fi altfel. Pentru că ne-am înstrăina de noi înșine. Adesea nu auzim o floare cum se deschide, pentru că mai toți simțem obișnuiți să-i simțim doar parfumul, adesea trecem nepăsători pe lângă fruntea îngândurată a unui bărbat, sau surful trist al unei femei; dar imaginile revin, peste ani, și-ți amintesc de clipe în care ai fost străin și n-ai fi trebuit. Umanul își cere dreptul său, ca setea de aer, de libertate, și tot umanul este acela care te obligă la dăruire, la pasiune. Și primăvara aceasta a stîrnit aceleași inefabile și mereu repetabile bucurii, de mii de ani, ca și în fiecare generație, doar că ecoul exploziei naturii e poate mai profund, mai necuprins în

multiplele sale semnificații, mai apropiat. Dacă am putea vreodată tehnica umanul, sub lozincă maximei obiectivării, până la limita perfecțiunii, supremul crez al omului, omenia, în spatele căreia stă sensibilitatea, ar fi singura dar cea mai puternică posibilă armă care l-ar apăra împotriva lui însuși.

Pentru că n-ai putea uita niciodată puterea de dăruire, conștientă prin gândire dar izvorită din căldura pasiunii, uneori altruismul, adesea inutil, dar întotdeauna frumos, valențe care fac, de fapt, noblețea condiției umane. Numeroasele refuzări, pe care adesea ni le autoimpunem, nu s-au împotrivit niciodată la ceea ce e bun în noi, mobilizând elanuri încă neutilizate, în înlăptuirea unor idealuri. Urmându-le, am acceptat oferta rîvnită de un eu universal valabil, al autocunoașterii, al prieteniei, al cinstei. Pe scurt, al omeniei. Și dăruirea noastră e izvorită din bucuria că, de fapt, reprezentăm o măreață continuitate, a cărei sevă vine de departe în timp, din trecutul neamului; și bucuria noastră e izvorită din convingerea că, prin dăruire, devenim demni mesageri ai unor mărețe înlăptuiri, la care contribuim prin entuziasm tineresc și responsabilitate.

HORIA CRISAN

PROMONTORIU

Interviu cu Prof. dr. Iosif Bulbuca

Tot ce ne înconjoară este tăcut pentru a fi cunoscut și locuri, oameni, evenimente, prilejuri, noi ecouri. Imbinarea carierei universitare cu cea a unui pasionat îndrumător pe tărîm social, cultural, prezența mereu proaspătă, deschisă nouului, a profesorului în clinică, experiența anilor de activitate fructuoasă pe tărîm medical, toate acestea au făcut ca invitatul dialogului nostru să fie prof. dr. Iosif Bulbuca.

— Care credeți că sînt trăsăturile caracteristice ale medicului contemporan?

— În fond, umanitatea este o trăsătură caracteristică permanentă a medicului. La aceasta s-au adăugat factorii noi, rezultînd din dezvoltarea și amplificarea metodelor științifice care au modernizat medicul de azi, specialist în anumite ramuri ale medicinei, nemaifiind milenarul medic generalist, așa cum a fost pînă mai ieri. Aceasta face ca azi, deși sînt și medici generaliști, specificul de „medic al familiei” să survină din ce în ce mai rar.

— Puterea de dăruire, pasiunea pentru profesia aleasă, sînt condiții primordiale ale u-

nui medic, sau ele se dobîndesc pe parcurs?

— Trebuie să existe de la început, și ele se dezvoltă pe parcurs. Cine nu e dotat cu această calitate, nu va deveni niciodată un medic bun.

— Puteți să ne dați cîteva exemple de medici, foști studenți „mediocri”, dar care astăzi se dovedesc devotați profesiei lor, umanismul găsindu-și ecou într-o temeinică competență profesională?

— Nu cu numire; majoritatea absolută a medicilor pe care i-am educat ca studenți, au devenit foarte utili profesioniștii lor, puținele excepții survenite se pot găsi atît la cei cu calificativul „mediocru”, cît și la cei cu calificativul „foarte bun”. Cei cu medii strălucite, uneori nu au răbdare să parcurgă etapele în timp, și socotesc ca, pe baza calificativului, de la început li se cuvine repartizarea preferențială.

— Faptul că există asemenea cazuri dovedește carențe în procesul de instruire multilaterală a studentului medicinist, și care sînt ele?

— Da. Consider că nu se insistă și nu se dau exemplificări în decursul anilor de studenție despre rolul extrem de valoros al medicului de circumscripție, considerat ca foarte modest.

— Cum pot fi interpretate anumite adevieri de la etica medicală, cui li revine răspunderea existenței unor asemenea cazuri, fiind seama de faptul că ele sînt izolate?

— Încep prin a spune că „nu există padure fără uscături” și, ca atare, pot surveni și, din păcate, chiar survin, asemenea cazuri. În primul rînd răspunderea pentru existența lor revine „infractorului” care nu ține socoteala de multitudinea sau de majoritatea covârșitoare a legilor comportamentului omenească al colegilor săi și, pentru

anumite interese personale, comite abateri de la etica medicală.

— Cum se manifestă la locul de muncă lipsa pasiunii pentru profesia aleasă?

— Prin variate aspecte: am cita pe primul loc navetistul care, cîndodată, nefiind la locul său de muncă, nu poate rezolva situații de urgență. Chiar dacă ținem cont de dispersarea familiei, navetistul constituie o carență care va dăinui încă un timp. Alt fenomen de caracterizează lipsa pasiunii îl constituie maniera de funcționare, adică, concret, lucrezi de la ora X la ora Y și se uită că un medic „de serviciu” 24 ore din 24.

— Medicii se caracterizează printr-un înalt simț al datoriei, al puterii de sacrificiu; credeți că ar fi sau nu utilă o triere a candidaților la facultățile de medicină în funcție de aptitudinile psihosociale pe care aceștia le au?

— Da, ar fi utilă încă din primul an, și cei socotiți inapți, să fie îndemnați spre alte cariere.

— Cum considerați seriile de absolvenți din ultimii ani, din punct de vedere al pregătirii lor profesionale?

— Cum e și normal; din an în an absolvenții sînt mai bine pregătiți, intrucît euceririle științifice ale medicinei progresază într-un ritm înalt.

— Dar referitor la nivelul lor politico-ideologic, la cultura lor multilateral dezvoltată, în spirit umanist?

— Nivelul lor politico-ideologic este bun, prin faptul că li se face o educație intensă în acest scop. Cîi privește cultura lor multilateral dezvoltată, în spirit umanist, afirm că, în schimb cultura lor, din păcate, nu este deloc multilateral dezvoltată. Sondările pe care le-am

făcut arată o carență în privința cunoașterii altor domenii culturale: literatură, muzică, artă. Și aici, mă întreb de ce studenții noștri vizitează atît de rar muzeele, sălile de concerte (vorbind de muzică clasică) etc.

— Care sînt avantajele proiectului de descentralizare a cadrelor medicale: de cînd intră el în vigoare?

— Cînd va intra în vigoare nu știu, dar proiectul de descentralizare oferă avantaje cadrelor medicale în cazul cînd munca lor e valoroasă; în aceste condiții, cred că este, și trebuie să fie apreciată, de cadrele de conducere de care depind.

— România, membră a O.M.S., a sărbătorit la 7 aprilie, alături de celelalte țări, Ziua mondială a sănătății: care sînt manifestările prilejului de această sărbătoare pe plan internațional și la noi?

— Pe plan internațional au avut loc multiple manifestări științifice consacrate patologiei cardiace, lucru care a fost realizat și la noi. În plus, în ziua de 7 aprilie, în cadrul unor ședințe, cadrele medico-sanitare au fost felicitate cu ocazia Zilei mondiale a sănătății.

— Apreciați mai mult o inteligență nativă sau o inteligență dobîndită?

— Desigur că inteligența nativă este pe primul plan față de „cunoștințele dobîndite”, intrucît prima se poate dezvolta pe parcurs într-un ritm mult mai mare.

— Cum credeți că se manifestă frumosul în medicină?

— În primul rînd prin modestie și dăruire pînă la sacrificiu

— Unui bun specialist, dar limitat la specialitatea sa, îi preferați sau nu un medic de formație spirituală multilaterală?

— Repet, deși medicul este suprasolicitat, el trebuie să se străduiască să aibă o educație cultural-spirituală foarte dezvoltată.

— Ce poate simți un medic într-o infringere?

— Un indemn pentru cît mai multe realizări și succese în profesie sau. Fiecare medic, indiferent de locul său de muncă și specialitate, are și „orașul” său, „cimitirul” său „orașul” — sînt oameni vii pe care i-a îngrijit, iar „cimitirul” — pacienții care i-au decedat. E de dorit ca „orașul” să fie cît mai populat, iar „cimitirul”, în limita legilor aspre ale naturii, cît mai mic.

— Spiritul de obiectivitate, luciditatea fără hîmă, valențele esențiale ale condiției umane ale unui medic, îi atenuează sensibilitatea?

— Nu. Dimpotrivă. I-o dezvoltă.

— Care credeți că este crezul suprem al unui adevărat medic?

— O lume fericită, în care contribuția medicului are o pondere dintre cele mai importante.

— Ce întrebare considerați că nu v-am pus-o și ați fi avut de dat un răspuns?

— În calitate de cadru didactic, țin să precizez că poate ar fi fost bine să țin întrebare dacă, pe lângă satisfacția pe care o am vîndicînd mulți oameni, calitatea mea de educator a tinerelor cadre medicale, mi-a dat aceeași satisfacție, prin faptul că am putut și eu contribui la creșterea și educarea noii generații de medici și astfel am satisfăcut obligația pe care o aveam față de maeștrii mei care ne-au educat pe noi.

Interviu realizat de
GORIA CRĂȘAN

SESIUNI DE EXAMENE

Interviu cu prof. dr. N. Dragomir, decanul Facultății de Medicină Generală și Pediatrie, cu studenți ai I.M.T. din diverși ani de studiu.

La data apariției acestui interviu sesiunea de examene va fi în plină desfășurare. Cu alți mai mult, ni se pare firesc o dezbateră sinceră asupra unei probleme care ne preocupă pe toți, și nu numai prin caracterul actual al acestui interviu.

Pentru toți cei care, în aceste zile, se pregătesc pentru examene, pentru toți studenții medicinei, dorim să facem o retrospectivă a măsurilor luate pentru desfășurarea cu bune rezultate a sesiunii, dezvaluindu răspunsurile celor care au avut amabilitatea să colaboreze cu noi.

— Sesiunea care se desfășoară acum aduce ceva nou în modul de apreciere a cunoștințelor studenților?

Prof. dr. N. Dragomir: În comparație cu anul precedent, la unele discipline punctajul obținut va fi un bun pentru admiterea la examene influențînd, de asemenea, nota finală. Conform normelor stabilite, pentru justa apreciere a cunoștințelor, studenții vor fi chestionați cu întrebări în afara celor aflate pe bînci.

— Sistemul de punctaj introdus recent a dus la obținerea rezultatelor scontate?

Prof. dr. N. Dragomir: În anul acesta, la unele materii ca: farmacologie, anul III; Clinica medicală, anul IV; chirurgie, anul IV; anatomie, anul I; s-a urmărit prin punctaj o pregă-

tire ritmică, susținută a materiilor de curs, a lucrărilor practice și demonstrațiilor.

În semestrul II, a crescut numărul studenților cu punctaje bune și foarte bune, ceea ce demonstrează eficiența sistemului introdus pentru pregătirea studenților.

— Ce părere aveți despre actualii studenți ai anului I, comparativ cu cei din seriile trecute din punct de vedere al pregătirii profesionale?

Prof. dr. N. Dragomir: O decepție în ceea ce privește pregătirea profesională. În aceeași condiții cu anul trecut, rezultatele au fost mai slabe, cel puțin în prima sesiune. Aceasta se explică probabil prin faptul că a fost primul lor contact cu examenele severe și riguroase. De asemenea, numărul crescut de studenți și numărul de examene (3 în loc de 2) ar putea cauza situația respectivă. Deși s-ar fi putut obține rezultate mai bune, nu sînt pesimist pentru viitor.

Nu au fost cazuri problematice de studenți care să nu fi îndeplinit programul de studiu. Au fost doar unul, două cazuri de studenți cu absențe numeroase, neprezentare la seminarii, la lucrări și care nu vor fi primiți la examene în actuala sesiune.

Sînt mulțumit de rezultatele obținute la biochimie și anatomie, unde studenții au avut o comportare bună. Sesiunea apropiată li va matura mai mult, eforturile depuse li vor face apti pentru adaptarea la învățămîntul medical care cere mai multe sacrificii comparativ cu alte facultăți.

Sînt deasemenea mulțumit că la practica de ambulator studenții au găsit modul favorabil de integrare în atmosfera de spital, de sesizare și acomodare cu relațiile medic — bolnav. E un lucru dorit de perfecționat în viitor, deoarece numai așa se poate crea o profesie-pasiune.

— Cum e destul de firesc, studenții facultății noastre nu sînt toți foarte buni. Credeți că studenții mediocri vor putea deveni totuși medici buni?

Prof. dr. N. Dragomir: Medicul bun nu e condiționat numai de bagajul de cunoștințe teoretice posedate. Printr-o educație permanentă, autodisciplină, studenții ce posedă cunoștințe modeste la început pot evolua în sensul achiziționării celor mai bune metode de exercitare a practicii medicale. Sînt necesare două condiții: pasiunea pentru meserie și muncă permanentă. Nu studenți geniali, nu cei cu memorie excepțională vor fi întotdeauna cei mai buni medici. E necesară dublarea cunoștințelor teoretice de cantități profesiei medicale.

★

— Pe parcursul celor 6 ani de medicină, după afirmațiile celor care i-au făcut, se poate susține că există materii mai plăcute, altele mai dificile. De asemenea, chiar unii ani de studiu sînt mai plăcuți, mai interesați decît alții. Care este părerea dv.?

D.D. IV. M.G.: Primii doi ani sînt mai grei, este perioada cea mai intensă de acumulare. La aceasta se mai adaugă și primul contact cu un nou sis-

tem de învățămînt. Din momentul în care poți face uz, la capul bolnavului, de acumulare primilor doi ani totul devine mai interesant.

M.A. IV. Stoma: Părerea mea este că, de fapt, sînt grei primii trei ani, și poate cei mai grei și primul pentru că nu se poate repeta.

— Există examene „grele” și examene „ușoare”, și care credeți că ar putea fi motivul acestei clasificări ad-hoc creată de unii colegi ai noștri?

S.S. V. M.G.: Există examene la care te-ai pregătit sau nu; Orice examen nepregătit devine greu.

C.Z. I. M.G.: Nu există examene grele sau ușoare; există numai examene.

D.V. V. Ped.: Toate pot fi grele și ușoare, acest lucru depinzînd de studenți, iar clasificarea de care vorbești se impune de la sine, atunci cînd, cu o săptămîna înainte de sesiune, constai că unele examene ar putea constitui o problemă.

— Ne puteți spune, din experiența dumneavoastră sau a colegilor în ce măsură primele note din index ar putea avea o influență asupra unor aprecieri ulterioare?

S.S. V. M.G.: Depinde de examinador.

V.T. VI. Stoma: Influențează în foarte mare măsură.

T.R. IV. Stoma: Cred că notele anterioare pot influența examinadorul doar într-o apreciere oscilantă.

B.N. II. M.G.: Ar fi bine ca studentul să-și păstreze indexul pînă după pronunțarea notei.

— Ce metodă de studiu preferați: concentrată în timp sau eșalonată de-a lungul întregului semestru?

S.E. I. M.G.: Combinația.

M.A. IV. M.G.: Concentrată în timp.

M.I. I. M.G.: Sesiunea e pentru repetarea materiei parcursă, pentru sintezarea ei.

— În ce măsură sistemul de punctaj introdus va stimula în pregătirea examenelor?

S.E. I. M.G.: Dacă punctajul s-ar acorda numai pe cunoștințe m-ar stimula, dar cum se poate intra la un examen cu semnalul de 15-20 de puncte, restul completîndu-se cu puncte acordate pentru frecvență, atenție, nu-i va aduce eficiență.

M.I. II. M.G.: Sistemul introdus e un mijloc de a te face să fii activ, de a nu te lăsa într-o stare de „doice far niente” de-a lungul semestrului.

S.A. I. M.G.: La unele materii sistemul introdus a fost binevenit.

— Ce ambianță vă incită la studiu?

L.M. III. M.G.: Un mediu liniștit, dar în care să intervină variația din cînd în cînd.

C.L. I. M.G.: Prefer pîrcul unei săli de lectură sau bibliotecii.

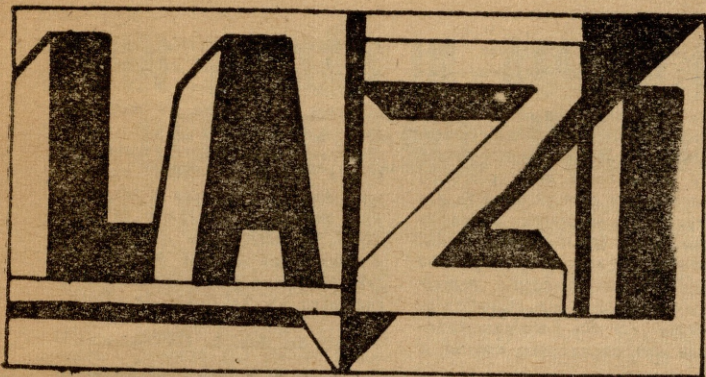
— Există materii plăcute și mai puțin plăcute. Depinde de ceiași cînt pentru pregătirea lor?

S.E. I. M.G.: În nici un caz; fiziologia îmi place și o învăț ușor pe cînd anatomia o învăț fără plăcere și o uit repede.

M.I. VI. M.G.: E logic că ceea ce-ți place înveți mai ușor, ceea ce nu, mai greu, dar se poate face în acest caz o testare a voinței personale.

B.A. II. M.G.: Efortul depus trebuie să fie același pentru faptul că toate materiile sînt importante.

Interviu realizat de
ULPIA-IANINA MORAR
și ANA BERCEA

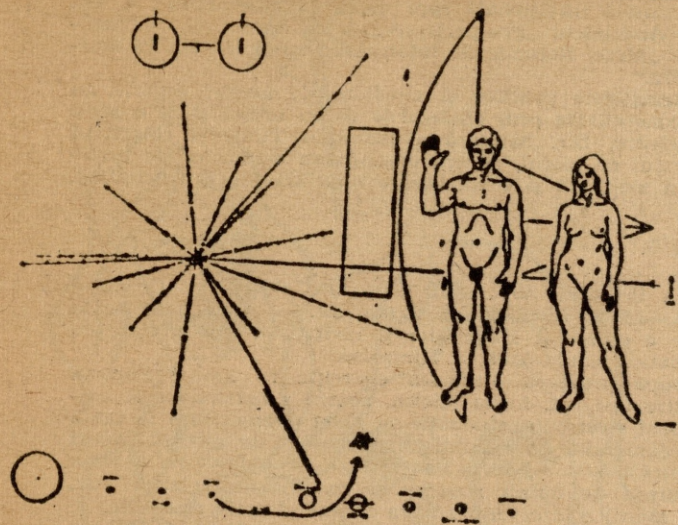
„Apollo 11” a demitizat Luna. „Un mic pas pentru om, un pas uriaș pentru omenire...” (Armstrong la primul pas pe Lună). Dar mirajul poezilor romantici s-a stins. Colegul nostru, Furnică Cristian, versificator și autor de piese de teatru, pe care și le regizează singur, realizând spectacole unanim apreciate, își manifesta la vremea respectivă, în paginile revistei noastre, regretul, în numele tuturor îndrăgostiților din lume. Pentru el și pentru toți veșnicii îndrăgostiți din lume, a apărut recent în editura Seghers, o antologie intitulată: La Poezie simboliste. Este dedicată „celor din urmă amanți ai Lunei”, celor care știu să privească cerul noaptea și ca un poet.

Dr. Theodor Cooper, directorul Institutului de Cardiologie din Washington, a realizat, împreună cu echipa sa de lucru, o inimă artificială, funcționând cu energie atomică. Este de două ori mai grea decât inima obișnuită dar, fapt esențial, își reglează electronic debitul în funcție de necesitățile organismului. Va fi utilizată la om înainte de 1980.

În dimineața zilei de 3 martie 1972, de la Kennedy Space Flight Center, a pornit spre planeta Jupiter stația automată Pioneer-10. Va ajunge la destinație la sfârșitul anului 1973, parcurgând un drum de un milion de kilometri, cu viteza de 51.800 kilometri pe oră. La ora la care apar aceste rânduri e

probabil ca și geamănușul său să străbată deja spațiul sideral. Dacă Pioneer-10 va ieși intact din zona de atracție a lui Jupiter, după ce va trimite pământului zece telefotografii care să furnizeze date în legătură cu planeta „necunoscută”, va folosi atmosfera acesteia ca rampă de lansare ce-l va catapulta în afara sistemului solar, spre universul necunoscut. La bordul stației se află o plăcuță de aluminiu aurit, de 15/23 cm, care indică prin desene că Pământul este locuit de oameni, că acești oameni au descoperit fisiunea atomică și că, mai ales, pot capta mesaje cosmice... Cine știe?

Scurtă istorie a mirajului înălțimii: în urmă cu 2.700 de ani Daedalus și Icarus se desprind de Terra și rămân, în felul acesta, eternul simbol al cuceririi omenești, și primii poezii ai zborului. La noi, Meșterul Manole a aparținut câteva clipe nici pământului, nici spațiului, înobilind gândul zborului cu cucerirea firii omenești. În 1783 — balonul; 1852 — dirijabilul; 1893 — planorul; 1903 — avionul și elicopterul; 1910 — avionul cu reacție; 1961 — nava cosmică pilotată; 1969 — aselenizarea. Entuziaști ai zborului: Victor Hugo, ambii Alexandre Dumas, matematicianul Babinet, compozitorul Offenbach, Jules Verne, scriitorul Gabriel de Landelle, creatorul cuvintelor: aviație, aviator, avion... Și, oamenii de acțiune ai zborului: Tsiolkowski, Robert H. Goddard, Herman Oberth, Werner von Braun,

Ca urmare a ipotezei că stația automată „Pioneer-10”, lansată spre Jupiter, va reuși să treacă de limitele astrofizice ale sistemului solar și să fie captată de vreun astru din Galaxie — pe care ar trăi „ființe inteligente”, — constructorii au fixat pe antena stației o plăcuță de aluminiu aurit, a cărei reproducere o publicăm mai sus.

Generații întregi de topografi au bătut cu piciorul întinse teritorii ale globului pentru a crea binecunoscutele hărți. Prezentau, în aceste condiții ale realizării lor, subiectivitatea aprecierii, condițiile meteorologice nefavorabile modificând adesea substanțial exactitatea determinărilor de teren. Odată cu dezvoltarea impetuoasă a aviației, a luat naștere o nouă ramură a științei — fotogrammetria. Este o știință aplicată

care se ocupă cu măsurarea și determinarea, în timp și spațiu, a dimensiunilor obiectelor fixe și mobile de pe suprafața pământului, pe bază de fotografii aeriene. Se folosesc avioane speciale, cu plafon mare, de zbor, viteză și altitudine constantă, dotate cu camere de luat vederi, superioare, cu mare putere de luminozitate, lipsite de aberații. Fotografele sunt prelucrate în laborator, obținându-se astfel fotoplanul. Un alt procedeu este acela al stereorestituției, utilizând aparate cu dublă proiecție; aparatul este cuplat automat cu dispozitivele de desen. Domenii de aplicare: agricultură, silvicultură, hidrologie și hidrotehnică, geologie, transporturi, calculul stabilității digurilor și barajelor, arhitectură și urbanism. Este o metodă de largă aplicabilitate și la un înalt nivel de precizie.

Henri Coandă. Iar faptul că omul străbate astăzi spațiul cosmic, îl datorăm, și nu în ultimul rând, gândului bun, visării, poeziei...

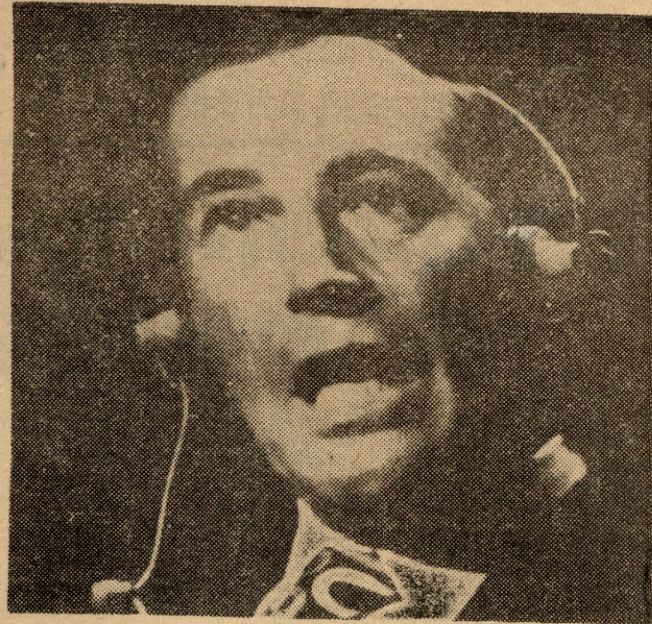
Institutul vinului din Porto a inițiat un concurs care are drept scop apariția celei mai bune lucrări cu caracter beletristic, și care să reflecte cel mai bine caracterul și obiceiurile oamenilor din Dauro. Premiul, acordat de un juriu format dintr-un scriitor francez și unul portughez, va consta din 3.000 de franci și... substanțiale daruri în natură.

„Open University” („Universitate deschisă”) — o nouă formă de învățământ, inaugurată la 1 ianuarie 1971 în Anglia, care face din plin uz de toate realizările tehnicii: televiziune, radio, bandă magnetică, aducând modificări pînă și programului de învățământ prin instituirea unor seminarii de vară, cursuri în diverse centre, de fiecare dată altele. La această universitate se poate înscrie oricine, indiferent de sex, domiciliu sau vîrstă (peste 21 de ani), pregătirea anterioară fiind practic fără importanță. Anul universitar ține de la 1 ianuarie pînă la 31 decembrie, cu cite 10 ore de curs săptămînal, facilitînd astfel o mai bună utilizare a timpului cursanților care pot obține o diplomă în trei, pînă la cinci ani. Examenele continuă însă să rămînă modul de apreciere a cunoștințelor tinerilor universitari, care beneficiază de o formație intelectuală cu caracter pluridisciplinar: științe umane, matematici, științe sociale.

Din 30.000 de cereri de înscriere, se constată că 40% sînt cadre didactice, 11,2% de profesie liberă, 9,6% casnice, 6,5% lucrători în administrație, cercetători științifici, ingineri. Sesiunile de vară, sistemul de examene, largă accesibilitate, exigența tot atît de mare ca la sistemul clasic universitar, asociate însă unui interes general, unei formări pe deplin multilaterale a absolventului, sugerează o modalitate de autentică formare a tinerilor cursanți, cu o pregătire temeinică și, în plus, pluridisciplinară.

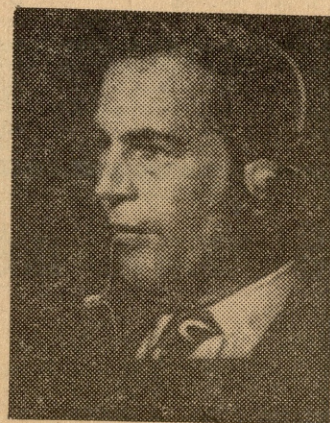
Societate medicală de la Aix-les-Bains organizează la 28-29-30 iunie și 1 iulie 1972 a 5-a conferință internațională asupra maladiilor reumatice consacrată temei „Traumatism și reumatism”. Această conferință urmează congreselor anterioare care au avut loc la Aix-les-Bains din 8 în 8 ani consacrate succesiv reumatismelor inflamatorii degenerative, articulare, chirurgia reumatismului, terapiei afecțiunilor reumatice.

Buletinul pe luna februarie al agenției de presă Novosti, din Moscova, este dedicat Agelei Davis. Alături de poezii închinată ei, este reprodus și afișul internațional lansat pentru eliberarea militantei de culoare.

Duminică, 16 aprilie a.c., a sosit în țara noastră, pentru o vizită de trei zile, chirurgul Christian Barnard, profesor doctor, șeful catedrei de cercetări și chirurgie cardiacă de la Universitatea din Capetown. A făcut vizite la Spitalul clinic Panduri din Capitală, la I.M.F. din București și Tîrgu-Mureș, fiind expunerii în fața a numeroase cadre didactice, studenți, cercetători. A avut apoi întâlniri cu reprezentanți ai presei centrale, ai Agerpres-ului, precum și ai unor publicații de specialitate. „Educația făcută tineretului dumneavoastră, constituie o experiență ce merită să fie împărtășită și altor țări”, a declarat prof. dr. Christian Barnard, arătîndu-se impresionat de entuziasmul tineretului din România, îndreptat spre idealuri înalte. Celebrul chirurg lucrează alături de medici din Japonia, Belgia, Italia, și intenționează să creeze la Capetown o reprezentanță medicală a O.N.U., „din care România nu trebuie să lipsească”. „Să oprim transplantul pînă la data cînd vom cunoaște mai mult despre această problemă. Pacienții deja operați sînt singurii în măsură să ne sfătuiască ce-i de făcut”. Ne permitem să spicuiem câteva din răspunsurile dr. Barnard, date unei ziariste române, în ziua de 19 aprilie a.c. la București; întrebare care este legătura medicinei cu literatura, răspunde: „Am nevoie, în calitate mea de medic, de multă literatură și invers, pentru că ambele înseamnă cunoaștere umană. Literatura mă inspiră, mă stimulează”. Cartea

Instantanțe din cadrul interviului televizat, acordat de chirurgul Christian Barnard, cu ocazia vizitei pe care a efectuat-o în țara noastră.

„O viață”, tradusă și în limba română, a constituit pentru cititorul de specialitate sau nu, un prilej fericit de cunoaștere a vieții și muncii celebrului chirurg. Referitor la caracterul dubitativ între existența acestei cărți ca o confesiune profesională sau ca o romanțare a unor fapte trăite, mărturiseste: „Am scris cartea din două motive: de a mă explica în fața întregii lumi, care mi-o cerea s-o fac la acea dată, pe de-o parte, și pe de altă parte, din necesități practice. Am fost onorat cu o sumă de 300 de mii de dolari pe care, ca în orice împrejurare similară, i-am donat cercetării medicale”. Pregătește o nouă carte cu caracter autobiografic și care se va intitula „Spitalul”.

Cîteva mii de specialiști — ingineri, arhitecți, medici — din cîteva institute de proiectări din Japonia, S.U.A., U.R.S.S., Anglia, Franța, Suedia și alte țări sînt antrenați în munca de proiectare și realizare a unor mijloace de transport în comun pentru orașele viitorului.

Teleraul — un mijloc de transport comun al orașelor de mîine, seamănă mult cu nacelele clasice ale stațiilor montane franceze. Încercările tehnice se fac într-o curte a unei uzine abandonate din Saint Martin — D' Hères. Trei nacele roșii suspendate pe o șină, printr-un impresionant dispozitiv, pornesc, accelerează pînă la viteza de croazieră, frînează, merg înapoi, comandate asemenea unei jucării electrice de către un tehnician. O problemă deosebit de importantă, nelegată strict de fluiditatea circulației, cit mai ales de chestiuni privind psihologia pasagerilor, aceea a îmbarcării și debarcării pasagerilor, și-a găsit o soluționare destul de interesantă în proiectul amintit.

În stații, nacelele nu se opresc, ele își încetinesc numai mișcarea. Un covor mobil (un fel de bandă rulantă) se depla-

sează în paralel cu nacelele, făcînd astfel viteza relativă între pasager și vehicul nulă, îmbarcarea făcîndu-se în condiții foarte bune.

Fiecare cabină poate încărcă opt pînă la zece oameni, în picioare și pentru patru oferă scaune.

În aceste condiții fiecare stație va fi înțesată cu vehicule defilînd cu ușile deschise, cu o viteză foarte mică, fără însă a se opri practic nici o secundă; îmbarcarea se limitează la numai zece secunde (pentru căile aglomerate principale), și nu va depăși trei minute pentru un trafic de 180 persoane/oră.

Viteza cabinelor este aceeași pentru toate într-un punct dat al parcurului. Automatizarea integrală decurge din însăși natura dispozitivului de antrenare.

Secolul XX a rezervat multiple surprize contemporanilor, din punct de vedere al inițiativelor și creativității umane. Ne place să considerăm și această realizare, deocamdată în faza de proiect, drept una dintre numeroasele augmentări ale vieții cotidiene, conferind caracterul de util imbinat cu estetic, unui simplu fapt divers.

IULIUS MESZ

Timișoara universitară

Vă prezentăm Catedra de morfopatologie

Catedra de morfopatologie afectată învățământului prielnic a fost înființată și organizată cu ani în urmă, odată cu Institutul de Medicină din Timișoara.

Primul titular al catedrei a fost prof. Benedict Menkes, care a pus bazele învățământului de morfopatologie și a unei școli de biologie normală și patologică. În această perioadă au fost organizate serviciile de anatomie patologică din orașul Timișoara, ca baze de învățământ și un muzeu de morfopatologie al catedrei, care, după modul cum a fost conceput și dezvoltat, constituie o realizare unică în țara noastră.

Din anul 1959, colectivul catedrei condus de prof. dr. L. Georgescu, a urmărit perfecționarea și modernizarea principalelor linii de dezvoltare ale învățământului de morfopatologie printre care se

înscriu: cunoașterea devierilor structurale esențiale în biologia omului bolnav; concretizarea interrelațiilor dintre structurile alterate și devierile structurale; integrarea aspectelor patologice asimilate de studenți în activitatea clinică și a practicii medicale; dezvoltarea interesului pentru cercetarea științifică.

Cursurile teoretice ale cadrelor de predare din colectiv, au urmărit să repartizeze o sinteză a cunoștințelor fundamentale morfopatologice care să asigure studenților, mai tirziu multiple posibilități de specializare medicală. Noțiunile teoretice predate sînt concretizate și materializate în muzeu, proiectură, la microscop, prin planșe și iconografie demonstrativă.

Lucrările practice de macro și microscopie reușesc să releve stu-

denților principalele modificări structurale din cursul unor sindroame patomorfe și boli. Dar aceasta capătă o valoare educativă numai în măsura în care oferă studenților ocazia de a sesiza și înțelege semnificația devierilor anatomo-funcționale în patologia clinică. Acest aspect al pedagogiei medicale va trebui și mai mult însușit de către cadrele didactice din colectivul catedrei ca un obiectiv esențial în desfășurarea lucrărilor practice.

Pentru necesitățile didactice, colectivul catedrei a redactat de-a lungul anilor mai multe manuale de morfopatologie în care a urmărit cu grijă sistematizarea și ierarhizarea problemelor tratate, selecționarea vechiului de nou, orientarea anatomo-clinică, eliminarea pe cît posibil a teoriilor și prezumțiilor neverificate.

Studenții medicaliști și cercetarea științifică

Cercetarea științifică studențească este o formă majoră a activității profesionale, care orientează preocupările intelectuale asupra unor probleme nerezolvate încă, antrenînd astfel gîndirea practică. Prelucrarea rezultatelor, utilizînd un bagaj bogat de cunoștințe teoretice, permit deschiderea unei noi perspective în respectul domeniului, constituie un îndemn la curaj și responsabilitate conștientă (termen pe care îl opunem „iresponsabilității inconștiente”). Existența în institutul nostru a unor studenți pasionați de cercetare, care depun eforturi proprii de investigare, utilizarea bazei materiale în continuă dezvoltare, conține premisele care au permis activitatea celor 27 de cercuri studențești din Institutul de Medicină.

Continuînd o tradiție deja încetățenită, în ziua de 6 mai a avut loc cea de-a XV-a Sesiune de comunicări a cercurilor științifice studențești din institut. În cuvîntul de deschidere, prof. dr. doc. Pius Brînzeu, rectorul I.M.T., a subliniat importanța cercetării științifice studențești și a remarcat linia ascendentă pe care aceasta o urmează în ultimii ani. Din partea Consiliului U.A.S. din I.M.T., studentul Avram Jecu a subliniat, contribuția cercetării științifice studențești la formarea viitorului medic. Studentul Dan Mogoș (București) a adresat un salut din partea invitaților din celelalte centre universitare la Sesiunea științifică timișoreană.

Desfășurarea ședințelor a evidențiat capacitatea de sinteză a studenților, care au găsit posibilitatea de a exprima în mod concis esențialul, ponderea lucrării constituind o expunere a aportului personal și rezultatele obținute, și nu introduceri cuprinzînd divagații sterile retrospective. Prezentarea liberă, utilizarea diapozitivelor conținînd scheme și grafice sugestive, au permis realizarea unui înalt nivel al expunerilor.

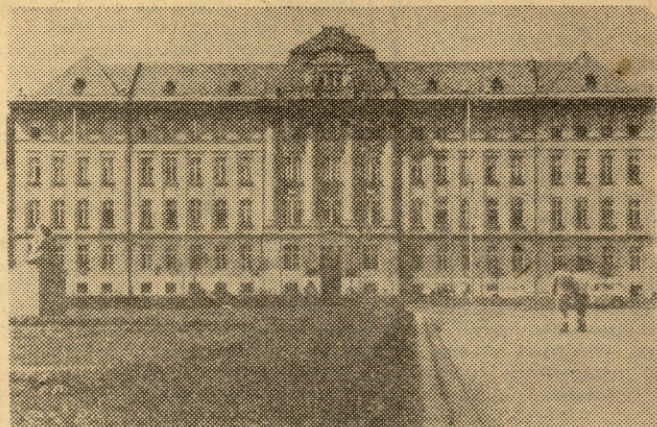
Participarea delegațiilor studenților medicaliști de la București, Iași, Cluj, Tîrgu-Mureș, a constituit un util

schimb de experiență, un prilej de cunoaștere și emulație. Prin utilizarea unor metode de cercetare modernă — cercul de biochimie clinică: „Model experimental pentru cercetarea metabolismului funcțional al medulei externe a rinichiului, sub influența unor substanțe cu acțiune de scurtă durată”, Carașca E., anul VI. M.G., cond. șt. conf. dr. G. Deutsch și dr. Drugărin D., sau „O nouă metodă de separare a membranelor plasmactice din celulele limfoide”

tările fructuoase ale grupului de la Arad, la a căror realizare și-au adus contribuția un grup de medici și ingineri entuziaști și bine pregătiți profesional.

Dintre lucrările prezentate, 25 au fost premiate (valoarea totală a premiilor = 3000 lei), acordându-li-se cîte o diplomă de merit.

La plecare, după o masă comună, desfășurată într-o atmosferă festivă, studenții din celelalte centre universitare, au urat studenților timișoreni

Institutul nostru...

— Lidia Ganavici VI. M.G. București, cond. șt. prof. dr. I. Moraru, precum și abordarea unor tematici interesante, studenții au propus noi soluții care deschid în continuare un promițător cîmp de cercetare. Dintre lucrările studenților ieșeni ni s-au părut interesante problemele de morfopatologie din miocarditele în cursul pneumoniilor interstițiale la sugar (Blaga Anisoara — Ped. Iași). Iar din delegația clujeană: Roland Encanu — Cluj — a prezentat „Modificări ale peretelui vascular în arteriopatiile aterosclerotice”.

În încheierea lucrărilor, inginerul stagiar Radu Stoescu, de la Centrul teritorial de calcul, a prezentat posibilitățile de aplicare a calculatorului electronic în medicină, în special în domeniul diagnosticului. Ne vom ocupa mai pe larg, în numerele viitoare ale revistei noastre, de cerce-

noi succese în activitatea lor profesională, pe linia mereu ascendentă ce caracterizează viața studențească medicală a Institutului de Medicină din Timișoara.

Din partea Comisiei profesionale, a întregului Consiliu U.A.S. din I.M.T., mulțumim conducerii Institutului de Medicină pentru condițiile create atît în timpul anului, pentru activitatea de cercetare științifică, cît și pentru organizarea Sesiunii de comunicări.

Sperăm că, beneficiînd în continuare de sprijinul prețios al conducerii institutului, de îndrumarea nemijlocită a cadrelor didactice, activitatea de cercetare științifică să înregistreze noi și valoroase progrese. Pentru reprezentarea cu cinste a studenților medicaliști în viața universitară, științifică, timișoreană.

MONICA TUDOSIU
AVRAM JECU

Morfopatologia constituie încă un vast domeniu de explorare științifică prin legăturile reciproce cu toate specialitățile medicale. În această direcție s-au făcut eforturi deosebite de către întregul colectiv pentru a dezvolta acele cercetări biomorfologice care să ducă la depistarea și cunoașterea leziunilor pe viu, utile în stabilirea unui diagnostic și a unei interpretări cauzale. Printre direcțiile principale de cercetare ale colectivului se înscriu cele din patologia renală, cele din oncogeneza umană și

experimentală. Cadrele didactice și studenții au găsit în activitatea lor științifică numeroase căi de colaborare cu catedra de morfopatologie.

Această succintă prezentare constituie pentru colectivul catedrei un prilej de a reflecta și răspunde prin muncă și abnegație la aplicarea în activitatea de instruire a studenților a unui proces unitar, profesional-educativ, pentru formarea specialistului de mine.

Prof. dr. doc. L. GEORGESCU

Informație medicală

19 aprilie 1972, ora 18. Amfiteatrul Institutului de Medicină din Timișoara. Atmosferă de emulație, două categorii de oameni, medici și ingineri, reușiți de un scop comun: știința în slujba sănătății oamenilor. Formă nouă de abordare a medicinei obiectivate prin mașină, colocolui a deschis un drum. Plin de promisiuni și întemeiate satisfacții. Comunicări interesante, care sună ciudat acum, dar pe care, prin entuziasmul inițiatorilor, le dorim curente peste ani.

Dr. Pavel Romănu: Principii de lucru pentru prelucrarea informațiilor (simptomelor) în vederea programării pe calculatorul electronic a bolilor stomacului și duodenului,

Ing. N. Mihălaș și ing. R. Soinescu: Circuitul informațiilor, construirea programelor și perspectivele dezvoltării Modelului Colectivului de la Arad — Modard I.;

Dr. Mircea Stoinescu: Reflecții în legătură cu metodologia trecerii de la medicina clasică-tradițională la medicina cibernetică;

Dr. Grigore Angelescu: Perspectivele folosirii calculatorului electronic în medicină.

Relația medicină-cibernetică generează entuziasm, gîndire deschisă spre nou și progres, reprezentînd o altă fațetă a numeroaselor tangențe pe care medicina le are cu celelalte științe, cu cele mai noi și avîntate curenturi ale lor.

CRONICA

În 19 aprilie 1972, colectivul de medici de la spitalul județean de adulți Arad și inginerii de la centrul teritorial de calcul electronic Timișoara au prezentat în amfiteatrul Institutului de Medicină: „Modelul de programare pe calculatorul electronic a bolilor stomacului și duodenului — MODARD I”.

Cele patru referate s-au desfășurat într-o suscețiune logică, progresivă — după cum urmează: 1. Dr. Pavel Romănu: „Pregătirea informațiilor (simptomelor), în vederea prelucrării de către calculatorul electronic a bolilor stomacului și duodenului”; 2. Ing. N. Mihălaș: „Realizarea schemei logice, organigramei și programelor”; 3. Dr. M. Stoinescu: „Principii și reflecții asupra perioadei de trecere de la medicina clasică tradițională spre medicina cibernetică”; 4. Dr. Grig. Angelescu: „Prospectivarea și concretizarea concluziilor — „Mesei Rotunde de informatică medicală din 25 martie 1972.”

Rezultatele practice și imediate ale acestei ședințe au fost concretizate prin dialogurile ce au urmat între o serie de catedre, Dir. Sanitară a județului Timiș și colectivul Centrului de calcul, pentru organizarea cursurilor de informatică medicală și o colaborare multilaterală și fructuoasă.

La invitația tov. acad. Grigore C. Moisil și Consiliul U.A.S.—I.M.F. București în 3 mai a.c. — „Colectivul de la Arad” a prezentat studenților și invitaților trei referate cu o tematică similară ca la Timișoara.

După predarea ultimului exercițiu în limbaj Fortran de către tov. ing. Lucia Miclea, pentru programarea pe calculatorul electronic, studenții au făcut demonstrații la tablă de organigrame și exerciții matematice de analiză. Acest curs, care a durat 4 luni, a fost extrem de eficient și a creat un curent de opinii novator și cu orizonturi largi. Tov. acad. Moisil a intervenit adesea stimulînd activ discuțiile.

În partea a doua tov. vicepreședinte a U.A.S.—I.M.F. — dr. Coculescu dă cuvîntul dr. Mihai Angelescu, care prezintă: „Principii și metoda de lucru, pentru realizarea modelului de diagnostic pe calculator a bolilor stomacului și duodenului. Ing. N. Mihălaș demonstrează construirea programelor în COBOL, care a permis realizarea lui MODARD I. Dr. Grig. Angelescu face aprecieri asupra tacticii și strategiei realizării modelului, perspectivele folosirii calculatoarelor electronice și cibernetizarea medicinei. În timpul expunerii, pentru înțelegerea problemelor asistența primește fișele tip cu informațiile codificate și aranjate prioritar de la anamneză, istoricul bolii, examenul clinic și investigațiile paraclinice. Difuzarea concluziilor „Mesei rotunde de la Arad” a întregit întru totul obiectivele propuse, în dorința aplicării pe scară cît mai largă a realizărilor obținute.

Discuțiile și explicațiile date sînt completate de tov. acad. Gr. C. Moisil, care și cu această ocazie insistă asupra necesității introducerii matematicii în biologie și medicină, propunînd ca în taberele studențești de odihnă, ca în orice timp, să se organizeze cursuri de informatică, schimburi de experiență și dialoguri între medici, ingineri, studenți, matematicieni și electroniști.

Colectivul de la Arad și cu această ocazie a acumulat o experiență valoroasă, și-a însușit unele critici și propuneri constructive și a făcut cunoscut modelul de programare pe calculatorul electronic pentru diagnostice automatizate.

DR. GR. ANGELESCU

UN ROMÂN ÎN AMERICA — GEORGE EMIL PALLADE

„Marele inițiator al microscopiei electronice” este un român. Vorbind despre prof. dr. George Emil Pallade, șeful laboratorului de biologie celulară de la Universitatea Rockefeller din New York, asociez fără să vrei, numele lui Henri Coandă, Eugen Ionescu, figuri proeminente ale vieții științifice și literare mondiale. Și, pe lângă aceasta, asociez, nu fără întemeiată mândrie, cu totul înaintea titlaturii și investiturilor lor de ordin academic, calitatea de român. Cu atât mai mult cu cât lor înșile le face plăcere s-o mărturisesc.

Ochi pătrunzători, încadrați de sprincene energice, pregătesc parcă atmosfera de luciditate perpetuă, conferință de o frunte lată, expresie a unor prezente și mereu noi procese de gândire. Este impresia pe care a lăsat-o și în orașul nostru, atât tinerilor ce l-au ascultat, cât și vechilor cunoscuți și colegi de facultate. „Biogeneza membrilor celulare”, „Procesul de secreție în celulele producătoare de proteine de export”, probleme de actualitate în biologia contemporană și, mai ales, cea a viitorului, au întărit și mai mult impresia de probitate profesională, spirit entuziast de cercetător, sentiment pe deplin legitim de cel care a conferențiat, timp de aproape o lună în mai toate centrele universitare din România. Și, ca un moment culminant al vizitei făcute în țara noastră, prof. Pallade a fost primit de către președintele Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, având loc cu acest prilej convorbiri referitoare la cercetarea științifică, la schimbul de experiență pe plan universitar între România și S.U.A.

Prof. Pallade, s-a născut la Iași în 1912. A făcut liceul la Iași, a studiat medicina la Bu-

carești, iar în anul 1943, s-a stabilit în Statele Unite ale Americii.

Ucenicia și-o face, ca de altfel mulți reprezentanți de seamă ai vieții medicale românești, sub conducerea prof. Francisc Keiner, de la Facultatea de medicină din București. Prilej fericit de afirmare cu atât mai mult cu cât avea loc o perfectă similitudine între formația sa intelectuală și orientarea imprimată de maestru întregului mod medical de a gândi, acela de a lega structura de funcție, morfologicul de funcțional într-o firească dialectică a naturii, fapt concretizat în însăși lucrarea sa de doctorat: „Structura funcțională a tubilor urineri la delfini”. Își conturează apoi personalitatea din ce în ce mai mult sub conducerea prof. Gr. T. Popa, a clinicianului și anatomopatologului Gh. Lupu.

„În viitoarele două decenii cred că vom asista și la rezolvarea problemei transformărilor maligne”; iar acest crez este justificat prin însăși orientarea dată de prof. G. E. Pallade, muncii din laborator de cercetare pe care îl conduce în prezent în S.U.A. Cele trei mari probleme care îl preocupă sînt: 1). Relațiile dintre diferitele membrane aflate în celulele eucariotice; 2). Biogeneza membranelor celulare; 3). Substratul biochimic al permeabilității vaselor sanguine.

Unul dintre fondatorii microscopiei electronice, descoperitor al „corpusculilor lui Pallade” — ribozomii, sediul sintezei proteinelor, cercetător permanent al structurilor mitocondriale, savantul american, de origine română este considerat printre figurile proeminente ale lumii medicale mondiale în slujba progresului, a umanității. Pentru om.

Clinica II chirurgicală Trecut, prezent, viitor

Istoria clinicii a II-a chirurgicale se confundă cu istoricul Spitalului Bega, înființat în anul 1919, ca secție de chirurgie a spitalului de stat, „Sanatoriul Bega” cum era mai înainte cunoscut în limbajul localnicilor, a fost condus până în anul 1935, de dr. A. Cindea, un medic de prestigiu și un chirurg remarcabil.

În 1936, conducerea secției de chirurgie o preia prin concurs dr. Ion Mureșan, fost șef de lucrări la Cluj, la clinica profesorului Iacobovici. Prin-o muncă perseverentă și grație talentului sau chirurgical și pregătirii sale deosebite, el se impune pe plan profesional în ciuda dificultăților întâmpinate mai ales din partea unor medici cu sanatorii particulare care-și vedeau amenințate privilegiile, de personalitatea chirurgicală care se ridică și care câștigă din ce în ce mai mult încrederea populației.

Dr. Ion Mureșan, abordează toate domeniile chirurgiei acelei epoci și dă o atenție deosebită reconstrucției plastice a esofagului după metoda Lexer totalizând în anul 1945, peste 50 de esofagoplastii, cea mai importantă statistică din țara noastră din acea vreme. În anul 1946 se deschide o epocă nouă în istoria spitalului Bega. Serviciul de chirurgie devine clinică, iar dr. Ion Mureșan este primul profesor de chirurgie al Institutului de Medicină Timișoara.

Obligațiilor de asistență medicală îi se adaugă acum cele didactice și de cercetare, cărora neobositul profesor și colectivul său didactic le vor face față cu cinstoșenie. Profesorul Ion Mureșan a instruit 23 generații de studenți, a editat și a reeditat cursul de patologie chirurgicală în 4 fascicule care și astăzi este consultat de studenți și medici și a creat o școală de chirurgie, o adevărată pepinieră de cadre, din care s-au recrutat chirurghi în orașele din Banat.

Promotor al noului și în vederea unei asistențe medicale cu competență sporită, a sprijinit dezvoltarea specialităților derivate: urologie și ortopedie, militând pentru transformarea a modestelor servicii de consultații în clinici de profil independent.

Puterea sa de muncă, personalitatea, minuțiozitatea examenului clinic, execuția ireproșabilă a intervenției, cultul de zădărnici al bolnavului, corectitudinea în toate compartimentele de activitate, toate acestea au constituit fațete ale personalității sale neobișnuite care au lăsat o puternică amprentă în colectivul cu care a lucrat și care în permanență a fost impresionat cu noi ucenici.

Deși pensionat în 1968, la împlinirea vârstei de 70 de ani, prof. dr. Ion Mureșan a continuat să fie alături de noi un neprețuit sfătuitor în multiple probleme pe care practica chirurgicală le ridică la tot pasul.

Pentru mine care l-am urmat la conducerea clinicii și a catedrei de chirurgie a II-a, nu a fost o situație ușoară, succesivă după un profesor de chirurgie cu un prestigiu binecunoscut care strălucise în runtea acestui serviciu, apoi a Clinicii chirurgicale timp de peste 32 de ani.

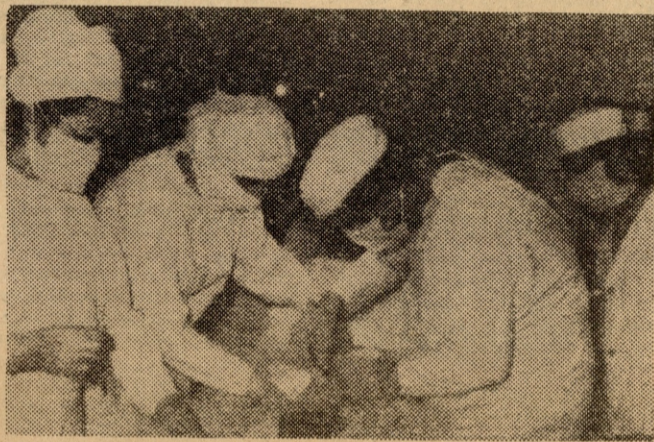
A fost un motiv de permanentă strădanie din partea mea de a continua cu cinstoșenie opera profesorului și maestrului meu. În prezent, clinica a II-a chirurgicală are o bogată activitate pe

plan de asistență medicală. Este edificator să amintim că în anul 1971, de pildă, au fost executate peste 2.700 de intervenții de toate categoriile iar dintre acestea hernii și apendicite au fost 800, deci numai 28 la sută din totalul de intervenții. Dintre operațiile mari de anul trecut, amintim efectuarea a peste 200 intervenții pe stomac, 161 intervenții pe căile biliare, 105 triotriectomii.

Aceste date arată încrederea populației și adresabilitatea mare față de clinica noastră, mai ales pentru anumite categorii de intervenții mari. În clinica a

clinicii, colaboratorii mei apropiați. Nu se poate concepe o activitate de mare volum, de înaltă calificare desfășurată pe mai multe planuri, fără un colectiv omogen, sudat, entuziast, disciplinat, harnic.

Din fericire dispunem de asemenea colectiv. Avem tineri foarte capabili, devotați și pasionați care ne reconfortează în permanență și ne fac să privim optimiști viitorul. Dr. D. Bordoș, dr. E. Caba, dr. A. Mogoșanu, dr. C. Nica, dr. Gh. Ștefănescu, dr. M. Teodorescu, fac parte din

Aspect din sala de operație.

II-a chirurgicală se rezolvă competent la nivelul actual al cunoștințelor toate domeniile chirurgiei generale.

O mențiune aparte merită preocuparea și experiența acumulată pentru afecțiunile tiroidei și ale esofagului care constituie preocupări cu vechi tradiții și care în prezent se dezvoltă în pas cu cuceririle moderne ale medicinei. În aceste domenii, ca și în alte capitole ale practicii chirurgicale actuale, fondul profesional însușit de la maestrul nostru, prof. dr. I. Mureșan a fost îmbogățit. Amintim ca tehnici recent introduse în practică: esofagoplastia retrosternală cu colon sau tub gastric, anastomozele porto-cave, spleno-renale, chirurgia reconstructivă arterială, rezolvarea cu succes patru plăgi cardiace. Clinica asigură, de asemenea, pe întreg municipiul, asistență chirurgicală de urgență și este bine „rodată” în această problemă.

Pe plan didactic instruiam studenții din anul IV M.G. în problemele de chirurgie, ne străduim să-i deprindem cu clinica operațiilor chirurgicale și cu posibilitățile terapeutice pe care le poate oferi chirurgia. Insistăm cu predilecție asupra bolilor de mare răspândire și mai ales asupra urgențelor chirurgicale.

În cadrul învățămîntului post universitar, anual organizăm un curs de perfecționare în urgențe chirurgicale, pentru medicii specialiști și primari chirurghi.

În ceea ce privește activitatea științifică pe care o desfășurăm, ea are mai ales un caracter de cercetare practică-aplicativă. Temele abordate au punctul de plecare în clinică. Ele se referă mai ales la problemele de patologie tiroidiană, urgențe chirurgicale, aparat digestiv și anexe. Este aici poate cazul să amintesc de colectivul medical al

această categorie.

Conf. dr. N. Bucșa, dr. G. Crișan și dr. A. Bârzanu sînt medici cu mare experiență chirurgicală, cu deosebite posibilități. Cealaltă medică din secție își aduc o contribuție la bunul mers al clinicii. O mențiune merită dr. V. Opreș care de 12 ani, soluționează competent și cu rezultate bune arsuri — acest capitol greu al chirurgiei care pretinde multă răbdare și dăruire.

În fine, dacă ar fi să privim viitorul, și dezvoltarea impetuoasă a țării noastre ne dovedește că previziunile sînt deseori depășite de realizări, iată cum ni le-am creionat:

— o clinică modernă cu spațiu de spitalizare cu tot confortul necesar, mă refer în special la saloanele mici și anexele corespunzătoare și alte amănunte care pot contribui la „umanizarea” spitalului;

— posibilități de investigație centralizate, de bună calitate și neapărat în sala de operație aparatură pentru unele investigații;

— un colectiv chirurgical de talia celui prezent înmprospătat cu elemente tinere dotate, îndrăgostite de profesie care să preia pe mai departe nobila noastră specialitate;

— un serviciu de anestezie și terapie intensivă care să îmbine calitățile excepționale ale dr. A. Mogoșanu, dr. Gh. Ștefănescu, și a altor anesteziști-reanimatori cu înregistrare mult sporită față de situația prezentă.

Socotim că avem suficiente argumente și că nu există piedici de netrecut, să perseverăm pentru realizarea acestor obiective.

Prof. dr. C. CALOGHERA

În condițiile civilizației contemporane, relația om-mediu cișigă semnificații din ce în ce mai multiple. Aceste semnificații constituie obiectul studiilor multor oameni de știință, menite să contribuie la rezolvarea problemelor de sănătate, atât individuală cât și colectivă. Așa se

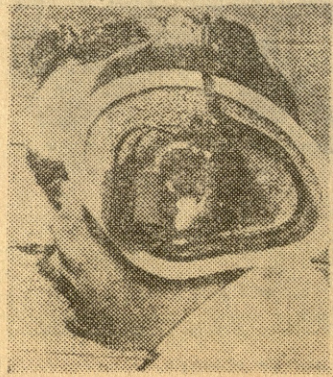
explică și faptul că, dorind o opinie autorizată, în cazul nostru conferim atât de practica îndelungată de medic, cât și de investitura sa de ordin universitar, ne-am bucurat de aprecierea inițiativei, competența științifică și colaborarea fructuoasă a conf. dr. E. ANDREESCU, șeful

catedrei de igienă din cadrul învățământului medical superior timșorean. Redăm mai jos două studii: Tutunul (urmare din nr. trecut), pentru importanța și gravitatea subiectului abordat și Medicina cosmică, pentru caracterul nedit al informațiilor pe care le conține.

Medicina cosmică în ajutorul medicinei practice

La 12 aprilie s-au împlinit 11 ani de când Yuri Gagarin, primul cosmonaut al omenirii, a-vea să dovedească, prin zborul său în cosmos, că orizonturile umanității se pot deschide, larg, spre alte zări, încă necunoscute; numeroasele zboruri cosmice care au urmat, au arătat că omul poate pași pe alte planete, cu mai multă certitudine decât se pășea altădată, de pe un continent al pământului, pe alul.

Tot în luna aprilie, după 11 ani de la primul zbor în cosmos, echipajul navei cosmice „Apollo-16” descindea pe suprafața Lunii, ridicând la 10 numărul pământenilor, care au pășit vreodată pe acest satelit al Pământului.

Biologia și respectiv, medicina a beneficiat din plin de pe urma acestor performanțe umane, s-au dezvoltat astfel discipline noi, cum ar fi: cosmobiologia, medicina cosmică, igiena spațiilor extraterestre ș.a. și s-au lărgit mult posibilitățile de investigație a organismului uman, creându-se ramuri noi ca: telemedicina, telediagnosticul, informatica medicală etc., care au aplicații nu numai în domeniul cosmonauticii, ci și deosebit de utile medicinei și asistenței medicale a populației noastre cașe de pe pământ, aducând un plus de perfecțiune în permanența străduința de îmbunătățire a sănătății populațiilor de pe glob, în creșterea capacității de muncă și în prelungirea duratei de viață a omului.

Deși fiind faptul că observațiile efectuate pe animale de laborator, nu pot fi întrutotul, extrapolate la organismul uman, a fost necesară supravegherea comportării fiziologice a omului, în condițiile deosebite ale vieții în spațiul extraterestru; pentru aceasta s-au realizat tehnici noi și aparatură adecvată, cu ajutorul căreia s-a inaugurat metoda supravegherii fiziologice de la distanță, constituindu-se astfel, o nouă ramură a medicinei experimentale, care a căpătat denumirea de „tele-investigație”. Informațiile culese de aceste aparate, sunt transmise la mare distanță, recepționate pe pământ, transformate din nou și interpretate de către specialiști. În acest fel se poate realiza un diagnostic obiectiv al stării de sănătate a cosmonautului. Metoda căpătând numele de „tele-diagnostic”. Tot astfel se pot face prescripții prețioase, în vederea ameliorării stării eventuale alterate a omului izolat în spațiu. Trezind din etapă în etapă, se constituie astfel, o nouă specialitate a medicinei: „tele-medicina” care se arată utilă nu numai în cosmonautică ci, în special, în practica medicală aplicată la populația umană din diferitele colectivități, sau situații, care nu dispun de asistență medicală de specialitate. (Călătorii

pe mare, exploratori, grupe de populație izolate, sau chiar țări pe care de dezvoltare).

Problema accelerației și a suprasarcinilor determinate de marea viteză de pornire a cosmonavei, a fost rezolvată cu mult mai multă ușurință, decât s-a prevăzută: organismul uman, adaptat la condițiile de pe pământ, suportă efectul accelerației determinată de mișcarea de rotație și cea de revoluție a pământului. În jurul axei sale pământul se deplasează cu o viteză de 460 metri pe secundă, iar în jurul soarelui cu cea 44 km pe secundă, astfel că omul dispune de posibilități fiziologice mari de adaptare la acest fel de suprasolicități. Omul antrenat în mod corect poate rezista cu ușurință la accelerații de 4-6 ori accelerația gravitației (în care situație corpul unui om de 70 kg cântărește 280-420 kg). Perturbări de ordin respirator, circulator și nervos apar când accelerația are o valoare de 8-12 ori accelerația gravitației (corpul ar cântări 560-840 kg); simptomatologia în astfel de situații se caracterizează prin dureri toracice foarte puternice care fac respirația imposibilă, tahicardie cu puls filiform senzație de „val negru” determinată de lipsa de oxigenare a scoarței cerebrale, imposibilitatea de executare a mișcărilor membrilor etc. Dacă suprasarcinile durează mai mult, subiectul își pierde cunoștința.

Experiențele de laborator au arătat că accelerația este suportată cu mai multă ușurință în poziție culcată, cu genunchii uși și fierțiți în această poziție suprasarcinile se exercită în direcția spate-întă și nu picior-cap, jenind mai puțin circulația sângelui, a cărui greutate egalăază pe cea a plumbului, sau chiar a mercurului în accelerațiile foarte mari. În aceste situații singele se acumulează în membrele inferioare și în abdomen, dacă poziția corpului este ortostatică, și are o repartitie mai uniformă, în decubit.

O îmbrăcăminte adecvată mărește rezistența organismului la efectul accelerației, iar vitezele mari sunt bine suportate dacă ele sunt uniforme.

Problema imponderabilității este cunoscută de mult: Johann Kepler, celebrul astronom danez, de a cărui nume se leagă legile atracției universale a descris în anul 1629 călătoria unui om spre Lună și a aflut — pentru prima oară — că „la o anumită distanță de pământ atracțiile magnetice ale Pământului și ale Lunii se egalizează și apare starea de imponderabilitate”.

Din punct de vedere fiziologic, imponderabilitatea creează momente neplăcute cosmonautului în mișcări, deci în activitate, în alimentație, în evacuarea dejectelor și în somn.

Dr. Lawrence Dietlein, director adjunct pentru cercetarea

medicală a Administrației Naționale Aeronautice și Spațiale (N.A.S.A.) din S.U.A., în cadrul unui interviu acordat unor organe de presă ale Organizației Mondiale a Sănătății aduce o serie de precizări din care am spusit următoarele aspecte:

În activitate, cosmonauții au nevoie de unele puncte de sprijin pentru a evita senzația de lipsă de orientare. În această privință se dă exemplul unui cosmonaut din programul Gemini care, pus să execute o mișcare de înșurubare a unei piulițe în spațiul din afara capsulei, a început să se învîrte cu tot corpul în jurul șurubului în loc să miște piulița în jurul acestuia. Pentru ca astronautii să se achite de sarcinile mecanice pe care le au, li se furnizează aparatul adecvat, puncte de sprijin, sau semne de ghidaj care le ușurează activitatea și care trebuie prevăzute de către constructorii navelor cosmice; acestea trebuie să pună de acord construcția cu activitatea pe care cosmonauții trebuie să o desfășoare. Un exemplu este mînușa cu croșete utilizată de către astronautii pentru a se ține de corpul cabinei spațiale cînd ies în spațiul Exterior al cabinei este prevăzută de asemenea, cu anumite suprafețe cu croșete care se îmbună cu croșetele mînușii.

Activitatea în spațiul cosmic trebuie organizată potrivit ritmului fiziologic al cosmonauților de pe pământ, întrucît, datorită tulburării de alternanță între zi și noapte, aceștia sînt subordonați unor alți stimuli condiționali cu tendința de perturbare a ritmului normal fiziologic cu care s-au obișnuit pe Pământ.

Alimentarea în spațiul cosmic ridică probleme numai pînă în momentul în care alimentul este introdus în cavitatea bucală. Masticarea se desfășoară normal iar deglutiția se produce fără dificultate. Mișcărilor peristaltice asigură înaintarea bolului alimentar spre stomac și intestin, fără nici un fel de greutate.

În afară de dificultatea conducerii alimentului pînă la orificiul bucal, trebuie să se evite totalmente formarea de firimituri, întrucît acestea ar putea pluti în jurul capului, constituind un factor de disconfort greu de înlăturat. Pentru aceasta alimentele solide se ambalează în porțiuni mici, pentru a se putea introduce în cavitatea bucală dintr-o singură dată. În privința alimentelor utilizate, în zborurile de lungă durată se preferă produse alimentare cu material de balast pe cît posibil mai mic, pentru a se reduce la minimum masa deșeurilor digestive.

Lichidele se administrează cu ajutorul unor dispozitive pistol, a căror jet este proiectat direct în cavitatea bucală.

Izolarea cosmonauților — mai ales dacă rămînerea în spațiul extraterestru se prelungeste, a preocupat în largă măsură medicina cosmică. Plecînd de la observațiile de pe Pământ, după care subiecții lipsiți de excitații senzoriale, ținuti în imersie în apă și întuneric complet, pierd noțiunea de timp și spațiu și termină prin a avea halucinații, s-a încercat a se creea în cosmonavă o ambianță psihică cît mai familiară astronautului izolat, caracterizată prin incitații plăcute transmise prin radio, în care scop se emit melodiile pre-

Premiul Nobel 1971

Dr. EARL W. SUTHERLAND, pentru cercetări în domeniul hormonilor

La 14 octombrie 1971, biochimistului american EARL WILBUR SUTHERLAND i s-a decernat premiul Nobel, pentru descoperirile efectuate de el în ultimele trei decenii asupra acțiunii hormonilor, și în special asupra substanței-cheie a reglării celulare — „A.M.P.-ul ciclic”.

Dr. Earl Sutherland a decelat în celulele tuturor ființelor vii un mediator comun, „universal”, care permite explicarea uneia dintre cele mai complexe probleme ale fiziologiei — acțiunea hormonilor (cu excepția hormonilor sexuali, aparținînd grupului steroizilor).

Acest compus chimic, prezent atât la bacterii cât și la ființele superioare organizate, pare să fie un element reglator fundamental al morfofuncționalității celulare. Încă din 1957, Sutherland a pus în evidență participarea acestei substanțe la metabolismul glucozei. Analizînd procesualitatea transformării glucozei în glucoză prin intervenția insulinei (la izolarea căreia, cu justificată mîndrie patriotică, subliniem aportul dr. Paulescu, alături de Banting, Best și MacLeod) Sutherland a descoperit că o nucleotidă, 3'5' adenzin-monofosfat, denumită pe scurt „A.M.P.-ciclic” joacă rolul de reglator, fiind produsă în hepatocit, în momentul transformării glucozei în glucoză.

Pornind inițial de la această constatare, Sutherland și colaboratorii săi, printre care cîtam și pe profesorul Rall, au identificat acest compus ca fiind existent în toate celulele. Totodată, el a definit mecanismul de producere a substanței care necesită o intervenție bienzimatică, a unei enzime de sinteză atașată membranei celulare precum și a unei enzime de degradare conținută intracitoplasmatic.

„A.M.P.-ul ciclic”, intervine în majoritatea reacțiilor de fosforilare, în măsura în care el constituie elementul intracelular, care permite unei „celule țintă” să reacționeze sub acțiunea unui hormon — primul mesager — situat extracelular, în circulația sanguină. Prezența unui receptor specific în membrana celulei-țintă, îngăduie atunci cînd intervine molecula hormonului, efectuarea sintezei „A.M.P.-ului ciclic”, care, la rîndul său, să declanșeze activitatea celulară. De menționat că această teorie completează în mod strălucit lucrările anterioare ale renumiților Bayliss și Starling.

În realitate, acest compus chimic, această substanță atât de importantă în funcționalitatea celulei, nu este indispensabilă vieții. Se pare că la ființele superioare, ea permite o complexitate reglatoare deosebit de avansată.

Această substanță e implicată în numeroase reacții biologice și într-un mare număr de maladii dintre care în sindromul maniaco-depresiv prezența și rolul ei e de necontestat în testele clinico-biochimice. În aceste boli mecanismul esențial și intim care ar avea loc este schimbarea conținutului de „A.M.P. ciclic”; de pildă, deshidratarea organismului în holeră este atribuită tocmai variației producerii substanței mai sus menționate.

Pînă în prezent, cercetările efectuate nu au dovedit dacă aceste variații ale vitezei de sinteză și ale vitezei degradată sînt la originea unor maladii sau oglîndesc doar efectele patologice testabile biochimic, în acest caz ele căpătînd valoare de diagnostic clinic cu importanță incontestabilă practică.

Alături de acizii nucleici și de A.T.P., „A.M.P.-ul ciclic” constituie „molecula-cheie” în reacțiile biologice la nivel celular. Cele mai recente cercetări emit ipoteza că această substanță intervine în numeroase procese de reglare, cu mențiune specială pentru mecanismele de transmitere a influxului nervos.

Dintre predecesorii lui E. W. Sutherland, care au abordat probleme similare celor studiate de savantul american și care au obținut Premiul Nobel, amintim pe:

Albrecht Kossel (1921), ca realizări în chimia celulei; Philip S. Hench, Eduard C. Kendall și Tadeus Reichstein (1950), cu descoperiri în domeniul hormonilor și pe Fritz A. Lipman și Hans Adolf Krebs, cu studii asupra celulelor vii.

Descoperirea dr. Earl W. Sutherland se înscrie astfel alături de contribuția științifică a înaintașilor săi și a contemporanilor, în marele fenomen științific al secolului nostru, de descifrare a complexului morfo-funcțional biochimic și energetic al nivelului celular și macromolecular.

IOAN ROMOȘAN

ferate de către acesta, se asigură legătura telefonică permanentă cu soția, se realizează discuții deconectante cu echipa de supraveghere de la postul de comandă de pe Pământ etc. La cosmonauții care au rămas singuri timp de peste 48 ore, cum este cazul comandantului modului de comandă din zborurile de tip Apollo, care rămîne plasat pe o orbită de parcare circumlunară, nu s-au putut depista perturbări determinate de izolare, datorită acestor metode de creere a ambianței.

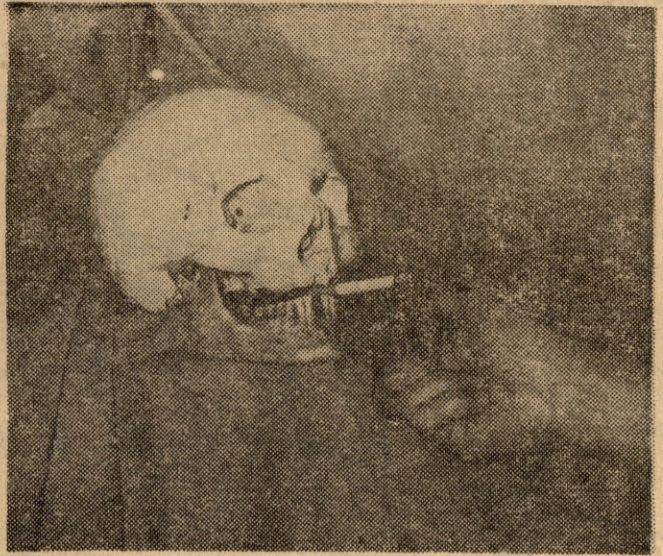
Medicina cosmică — cu experiența pe care a acumulat-o în deceniul care s-a scurs nu a putut pune în evidență perturbări importante de ordin fiziologic, de pe urma trăirii în condiții de imponderabilitate. S-a putut totuși observa o oarecare creștere a diurezei, probabil prin scăderea volemiei, și o ușoară creștere a eliminărilor de calciu, datorită scăderii sarcinilor exercitate asupra sistemului osos prin gravitație.

Pentru rezolvarea acestor atât de dificile aspecte ale medicinei cosmice au și început să apară unele soluții tehnice, care sînt deosebit de încurajatoare. Dintre multiplele exemple existente, însușirea citorva, poa e realiza o punere în temă: astfel, detecția infecției microbiene în cabina spațială se realizează prin metoda fluorometrică de depistare a acizilor aminati în cantități infimez-male (108 molecule). Programarea unor ordonatoare speciale furnizează în mod continuu informații privind electro-encefalograma, electrocardiograma, radiodiagnosticul diverselor segmente de corp, examenul anatomic-patologic al unor produse biologice, examenul hematologic complet etc. Tinîndu-se seama de eventualele probleme — oricum inevitabile în condițiile arătate — s-a imaginat un aparat înregistrator al informațiilor, care poate repeta la nevoie informația înscrisă și păstrată ca document.

— VA URMA —

Un inamic public

TUTUNUL

Substanțele aflate în fumul de țigară și pătrunse în arborile respirator sînt parțial absorbite la nivelul mucoasei bucale sau a căilor respiratorii superioare; cea mai mare parte ce substanță este absorbită însă la nivelul alveolei pulmonare cupă ce substanțele respective se dizolvă în stratul de lichid care capitonează epiteliul respirator. Absorbția va depinde, deci, de gradul de solubilitate a substanțelor în lichidul apos amintit. S-a mai observat că pătrunderea aerosolilor în organism mai depinde și de pH-ul fumului de țigară. Din acest punct de vedere prof. dr. Rosenheim de la Facultatea de Mecanică din Londra diferențiază gradul de toxicitate al fumului după tipul de fumat preferat; într-adevăr, fumul de pipă pare a fi mai alcalin decît fumul de țigaretă, a cărui aciditate determină o mai mare absorbție la nivelul epiteliului a veolar. În acest fel s-ar explica nocivitatea mai puțin evidentă a fumului de pipă față de fumatul de țigaretă obișnuite. Trabucul (țigara din vocabularul francez) pare a se situa între cele două tipuri de mai sus, din punctul de vedere al nocivității.

În afară de felul de a fuma, nocivitatea fumului pare a fi diferențiată după porțiunea de țigaretă care generează fumul; capătul distal al țigării proaspăt aprinse produce o cantitate de gaze fierbinți conținând produși de ardere și în special gudroane cu moleculă mai mare, care trec prin restul țigaretii pînă ajung în cavitatea bucală. În felul acesta tutunul nears al țigării se impregnează cu aceste substanțe, jucînd rol de adevărat filtru pentru fumul produs prin arderea porțiunii distale. Obiceiul de a fuma țigara economică, „pînă la degete” este deci mult mai nociv decît fumatul risipitor, cu aruncarea unei porțiuni mai mare, nearsă, din țigară.

O serie de produși de ardere și în special gudroanele conținătoare de hidrocarburi policiclice aromatice de tipul 3-4 benzpirenului, odată pătrunse în mediul intern, chiar și în cantități infime, se concentrează în timp prin acumulări cantitative. În felul acesta se ajunge la concentrațiile „de prag” de la care respectivele substanțe își arată nocivitatea incontestabilă. Prin tehnici de laborator bine puse la punct se poate diferenția cantitativ atît 3-4 benzpirenului cît și celelalte substanțe cancerigene de natură organică sau minerală, prezente în fumul de tutun. Astfel se precizează că o cantitate de 100 țigaretă conțin 1 microgram de 3-4 benzpiren. Un fumător de 40 țigări pe zi inhalează anual 150 micrograme de benzpiren, cantitate care, adăugată la valorile pătrunse în organism de la alte surse de impurificare a aerului atmosferic, realizează un total anual de circa 350-400 micrograme de 3-4 benzpiren. În acest fel, în timpul vieții se realizează concentrația „de prag” capabilă să determine modificări fizico-patologice importante la nivelul diferitelor aparate ale organismului și mai cu seamă la nivelul aparatului pulmonar.

Rep.: Și care sînt consecințele imediate pentru om?

Dr. E.A.: Studii și anchete demonstrează, fără posibilitate de contest, că obiceiul de a fuma determină creșterea morbidității prin bronșite și emfizem pulmonar, creșterea numărului de îmbolnăviri prin cancer pulmonar în special și a

mortalității prin cancer, creșterea numărului de îmbolnăviri prin boli cardio-vasculare și, în special, prin tromboze coronariene; aceste perturbări în morbiditate au consecințe social-economice deosebit de mari țînd seama de faptul că — în esență — fumatul produs escăderea capacității de muncă a fumătorului și respectiv, creșterea numărului de zile de incapacitate temporară sau definitivă de muncă.

S-a arătat că speranța de viață scade la fumătorul de 20 țigaretă pe zi, după vîrsta de 20 ani, cu cinci ani față de nefumători și că la fumătorul de 40 țigaretă pe zi, acest indicator crește la 8 ani. La bărbatul de 50 ani fumător a 20 țigaretă pe zi, riscul de a muri în următorii 10 ani este dublu față de nefumător.

Anchete efectuate în Anglia și în alte țări, demonstrează faptul că anual se pierd circa 50.000 de vieți prin produse de abuzul de tutun. Desigur, o bună parte din aceste vieți au atîns vîrste înaintate dar prin metode statistice de diferențiere, se apreciază că cel puțin 150.000 ani de viață activă se pierd în Anglia, în fiecare an, înaintea vîrstei de 65 ani, dato-

lină, vasoconstricție splenică și acțiunea reflexă asupra receptorilor vasculari. De asemenea, deseori produce tahicardie, extrasistole și scăderea undei T pe electrocardiogramă, ca și vasoconstricție periferică. Consecințele unei expuneri de lungă durată îmbracă simptomatologie de nevroză cardiacă, angină de piept, claudicație intermitentă etc. La nivelul aparatului respirator se produce congestia mucoasei căilor aeriene și paralizia mișcărilor la nivelul epiteliului respirator ciliat. Intoxicația cronică determină fenomene de bronșită, emfizem etc. Aparatul digestiv suferă, de asemenea, tulburări de secreție și tranzit ce pot duce la leziuni de gastrită hiperacidă și chiar la ulcer.

Rep.: Cum se devine fumător?

Dr. E.A.: Răspîndirea obiceiului de a fuma se datorește în principal spiritului atît de uman al imitației. Fumatul în public, gest manifestat ca o expresie concretizată a maturității și bărbăției greșit înțelese, contribuie din plin la ațitarea spiritului de imitație. Se știe faptul că un fumător exercită asupra nefumătorului o anumită atracție nejustificată. Acți-

rită obiceiului de a fuma. Aceleași rezultate, sau apropiate de acestea, s-au publicat pentru populația din Statele Unite ale Americii, din Canada, Danemarca, Olanda, Suedia, Norvegia etc.

Impurificarea aerului din interiorul clădirilor, prin fumul de tutun, mărește lotul persoanelor expuse la nocivitate, prin faptul că și persoanele nefumătoare — respirînd aerul impurificat — suferă efectul nociv, e drept în măsură mai redusă — dar totuși sigură. În special, asupra nefumătorilor se constată efectele exicarbonismului, oxidul de carbon concentrîndu-se mult în camerele în care se fumează. De asemenea, se constată și expunerea la riscul de intoxicație prin nicotină — care, în aerul impurificat cu fum de țigară, atinge concentrații destul de mari; asupra aparatului cardio-vascular nicotina produce creșterea tensiunii arteriale, descărcarea de adrena-

nile publicitare internaționale sau chiar neintenționate contribuie la întinderea obiceiului de a fuma pentru tineri. Cît de ambietoare este de exemplu — o masă rotundă — organizată în scop cultural — educativ, la televiziune sau în sălile de spectacol, pe care tronează — ca un îndemn — scrumiera plină de mucuri de țigară fumate în timpul discuțiilor, și care devin, fără intenție — un atribut concret al strălucirii, dacă nu al minții — cel puțin în atitudine și în dezinvoltură, creînd impresia greșită că fumatul aduce un plus de idee și de concentrare.

Rep.: Și ce se poate face în aceste condiții?

Dr. E.A.: În primul rînd, intensificarea acțiunilor de educație sanitară cu subiecte menite să aducă un plus de cîritate în domeniul efectelor pe care le determină tutunul asupra organismului.

Este drept că aceste acțiuni întîmpină de multe ori greutăți

tocmai din faptul că fumătorul își însușește liber, conștient, obiceiul de a fuma și devine un intoxicat autodeterminat, sub masca unor satisfacții înșelătoare și nefaste.

Tocmai pentru aceasta, acțiunile profilactice trebuie să se adreseze în special nefumătorului, care prin creșterea efectelor nocive ale tutunului, să lupte cu mai multă convingere contra tentației de a încerca să fumeze.

Studii de ordinul psihologiei de masă, efectuate în Europa, au subliniat faptul că marea majoritate a fumătorilor sînt „fumători de atitudine”, care fumează pentru a satisface unele aspecte de comportament social; foarte puțini fumători fac parte din categoria „fumătorilor de necesitate”, pentru care fu-

ficării industriale a aerului marilor orașe.

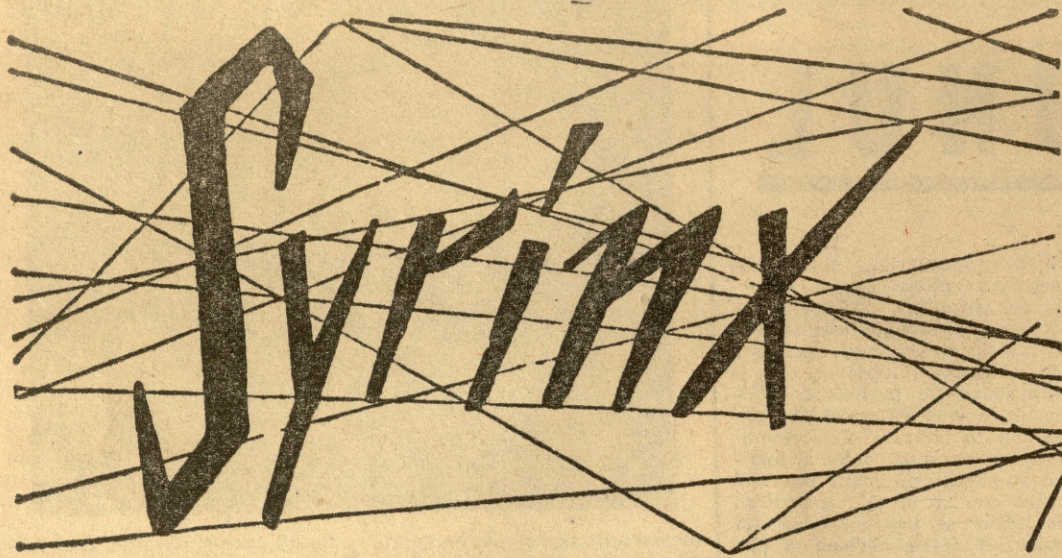
Rep.: Vis-a-vis de acest fapt: Cum privesc medicii problema fumului?

Dr. E.A.: Urmărită în timp, problema fumului printre medici, a înregistrat aspecte deosebit de interesante: medicii, conștienți de nocivitatea fumului de țigară, au renunțat a a fuma în proporție semnificativă; între anii 1951 și 1966 proporția nefumătorilor a trecut de la 34% la 51%, iar cea a fumătorilor de țigaretă a scăzut de la 43% la 21%. Este demn de subliniat faptul că în aceeași perioadă, în timp ce mortalitatea prin cancer pulmonar înregistrează o creștere de 25% la populația Angliei, mortalitatea printre medici datorată aceluiași cauze, scădea cu 30%. Profesorul Dr. Rosenheim, președintele Colegiului Medicilor din Marea Britanie afirmă într-un raport către Organizația Mondială a Sănătății că diminuarea numărului de fumători printre medicii din Anglia, cruță viața a 80 de medici în fiecare an, cifră care reprezintă numărul absolvenților unei Facultăți de Medicină engleze anual. Același fenomen s-a observat și printre medicii din Canada și din Statele Unite ale Americii.

În acțiunile profilactice se dă o mare importanță și publicității. În unele țări s-a și trecut la legiferarea unor norme care să ducă — în final — la reducerea numărului de fumători sau la scăderea cantității de fîm aspirată de către fumător. Astfel, în special în Canada, s-a depus un proiect de lege vizînd să pună capăt, cu începere de la data de 1 ianuarie 1972 la orice fel de publicitate în favorizarea fumului. Interdicția se referă nu numai la reclama publicitară prin ziare și reviste, ci și la radiodifuziune, panouri de publicitate etc. S-a prevăzut de asemenea, ca toate pachetele de țigări să poarte un avertisment pentru fumător, care să amintească faptul că pericolul de a fuma crește odată cu numărul de țigaretă fumat precum și sfatul de a nu se aspira în piept fumul de țigară. Pe fiecare țigaretă trebuie să se imprime, la jumătate distanță dintre capăt și filtru, un inel care să atragă atenția fumătorului că depășirea semnului respectiv duce la creșterea cantității de gudron și nicotină în fum. Se mai pretinde ca pe inscripția exterioară a fiecărui pachet de țigări să existe imprimat conținutul tutunului folosit la specialitatea respectivă, în nicotină și gudroane. În Statele Unite ale Americii, începînd cu anul 1964 ambalajul cutiilor de țigaretă prezintă imprimat un avertisment adresat fumătorului, prin care se subliniază faptul că fumatul este un obicei periculos sănătății.

Desigur — opera de profilaxie a nocivităților legate de obiceiul de a fuma al populației — este foarte complicată și poate apela și la unele acțiuni mai dirze decît cele puse în acțiune pînă în prezent.

Conf. dr. E. ADRESCU

Requiem pentru Biserica Neagră

Curg picături calde de soare din ogive
Mi-e somn în băncile arse de fum
E miros de ani pustii în altar
Și orga plouă cu ingeri de ceară.

Dacă vrei să auzi un cântec nou
Trebuie să-ți faci o pagodă cu ochi morți
Și să-ți luminezi drumul cu gratii mirate
Suite prea sus ca să le smulgi brațele.

Piatra e multă și grea în cupolă
Mă dor lanțurile de la gîtul sfinților
Leagă fintini molatice în hohot
Cu apă tristă și miros de rugăciuni profane.

Afară curg picăturile de soare
Mi-e somn în zidurile zdrelite de foc
E miros de ani pustii în altar
Și orga plouă cu ingeri de ceară.

Cu părul de culoarea castanelor coapte, cu privirile izvorite din niște ochi mari, plini de nebănuite visări și nostalgii, cu un melancolic zimbet fluturînd pe buze, MARIANA VASILE, a bătut cu încredere la porțile neasemuit de frumoase ale Poeziei.

A bătut și i s-a deschis, i s-a deschis chiar din prima clipă a pîlpîrilor sale lirice, legănate încă, de neliniștea florurilor de început...

Și asta ca o credință în sensibilitatea ei, în poezia ei care

începea a se naște, care de atunci se naște mereu, crescînd în intensitate și colorit, ridicîndu-se tot mai sus, tot mai spre original, purtînd-o pe poezia parcă spre ceva ce-i numai și numai al ei. Totul e ca ea să rămînă pentru totdeauna credincioasă acestui zbor, acestui zbor sublim, ce-o poartă lin și melodios spre minunatele tărîmuri ale frumosului și purității...

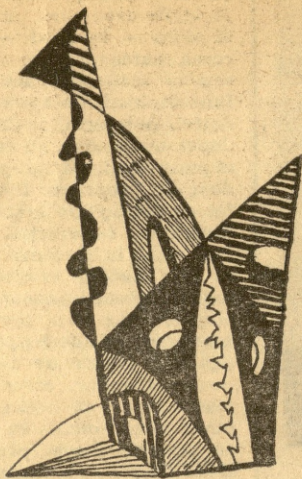
Noi i-o dorim din toată inima!

P. P.

Eu

Sînt fintină înfiptă sub joc de plopi gălăgioși
Ei îmi spun în graiul furtunilor
O poveste culeasă de rădăcini fluide
Prin care curg iubirile pămîntului ca un singe.

Ciutura mea-i din piraie sparte de soare
Merg printre sute de pași de drumeti,
Veniți să-și privească ochii în amurgul pinilor
Și mușchii mei se-nfrățesc cu suvoaiele
Ca niște săgeți în tolba pădurilor.

Lui Rodin

Stăm față-n față, voi... izbucniți din tresăriri
Atît de mari în fața călătorilor rupți
Mereu înaintea strigătului uitat în durere;
Stăm față în față eu și eterna primăvară.

Neobosiți ca-n moarte vă depănați iubirea-n piatră
Și mi-aș culca ochii între rădăcinile voastre,
Numai să-nvăț o frîntură de început
Pentru privirile lutului aprins între ciulinii.

...O singură vorbă și ați sfiși vuietul ochilor albi,
Un singur pas și sărutul ar tăia visul înfipt în infinit
Dar brațele voastre s-au logodit în chemare
Și niciodată n-o să vă fure pămîntul aripile,
NICIODATĂ!

Joc

Brîndușele astea au gust de soare
Parcă le-am cules din copaci
Și m-am jucat cu ele pe malul ninsorilor,
...Mi-a dat o veșnică alună albastră.

Zarzarul se gîndește să-nflorească
O să izbucnească în hohote albe de rîs
L-aud croindu-si iubirile
in dogoarea crengilor
Am să-i fur la noapte rădăcinile
și-am să plec.

Poetul

Știi cîte cîntece îți poartă numele?
Toate.
Ciudate și cumînți te-așteaptă la o poartă
Și nu vor altceva decît să rîzi
Și hohotul vast să le cuprindă aprins
Ca să ardă mult, pînă la ultimul vers.

Știi în cîte vorbe trăiești de la primul strigăt?
În toate.
Ascunse sau curate te cheamă la sfat
Să le-ncălzești cu un sens
Și-adîncul lor să pătrundă în toți ai tăi
Să-ți simți forța uriașă ca un univers.

Zilele mele

String pentru ochii nopții perdeaua de negură
Cu care, în fiecare dimineață, îmi caut visele
Și cu palmele zorite pipăi fețele celor ce vin
Și celor ce pleacă din ghiocul în care-mi țin hotarele.

Dau binețe cu crîmpeiele de ieri
Și-mi rămîn pașii pe dorul de mîine,
Mi-e mereu somn între vorbe și drumuri cu arșiță,
Dar n-adorm nicîcînd, deși repet același cînt.

În zilele mele pulsează dimineața visului
Se-adună șiragul pestriț la gîtul pămîntului
Și fiecare boabă ruptă, zgîrfie dureros zorile,
De parcă n-ar vui de plin ghiocul în care-mi țin hotarele.

Visuțe

Ai cules stropii căzuți
din cerul minții cu albastru
și i-ai picurat în zori rizind
în ochi-ți tăcuți și romantici;

Te-ai furișat spre amiază
prin lanul de griu,
țesut din raze de aur,
și răpindu-i culoarea
ți-ai șiroit-o din creștet
spre fragezii umeri;

Ai pindit apoi, în amurg,
căprioara setoasă venită la apă,
și fără să știe,
i-ai luat mersul zglobiu
fugind cu el spre câmpie.

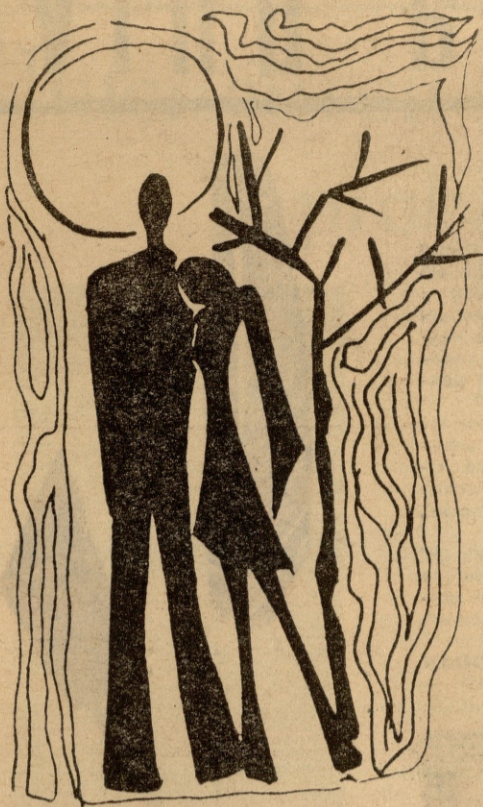
Iar seara, când stelele prinse
intr-un tainic tumult...
„Sint gata, dragul meu;
Să mergem... Mă aștepti demult?

PAUL PUREA

Ochi de amurg

Cu ochi blânzi de amurg
Se sfarmă
Fosforescente fluvii de timp.
Sfincși albi de granit,
Morți de milenii,
aici, undeva, nicăieri —
Nimeni și Noi
Căci toate cărările duc înainte,
mereu
Oameni au plecat de mult,
de mult,
Au rămas sfincși albi,
resemnați.
Sfincși, scrutind, orbi,
Cu ochi mari de amurg.

RUS PETRU
anul I MG

Amurg

Fluid și roșu

Ca un strigăt de jar

Aprins

S-a așternut peste noi

Amurgul.

Atît de siguri

Ne simțim

În brațele-i căline

Alinați

De mîinile lui aspre

Bătute de vînt

Și de doruri,

Încît regretăm

Ignoranța primilor pași

Cînd i-am respins

Mîngîierea...

Cronică literară

DAMIAN URECHE — ELEGIE CU FRANCESCA DA RIMINI

Nu demult am fost martori apariției în librării a unui nou volum de versuri aparținînd cunoscutului consacrat al poeziei, Damian Ureche.

Poezia sa, pe care o cunoaștem din volumele publicate anterior (mă refer la „Invitație la vis” și „Viori fără amurg”), cit și din versurile publicate în diverse periodice, este aprinsa expresie a unei sensibilități poetice deosebite, încadrîndu-se cînd în sfera unei reverii romantice, cînd în a unei poezii actuale, libere.

Poetul care afirma nu demult că poate face „ca-n vid să-nflorească trandafirii”, lăsînd curcubeul să-și potolească setea din însuși sufletul său („eu voi lăsa același statornic curcubeu/ Să bea din apa sufletului meu”), temîndu-se, dar căutînd mereu focul iubirii și al cunoașterii care să-i cuprindă întreaga ființă („mă tem de foc și focul e în mine”), își încheagă tot mai mult lirica, găsindu-se angajat, cu fiecare poezie, cu

fiecare vers, într-un proces indiscutabil de autodepășire.

În acest sens, ultimul său volum de versuri vine ca o confirmare a talentului și puterii sale de creație. Intitulat „Elegie cu Francesca da Rimini”, el este de fapt un adevărat imn închinat femeii, frumosului și poeziei, arătîndu-l pe poet în una din cele mai semnificative și surprinzătoare etape ale creației sale. Poetul percepe universul iubirilor pe care le cîntă, cu toată profunzimea de care este capabil făcînd ca ele să vibreze, și să se angajeze într-un zbor care ia dimensiuni demonice la strigătul său. „Doar cînd te strig cu sufletul, te elatini / Ca o nălucă izvorînd din cer / Tu, mai presus de soare și de datini / Verona, Veronica, Venover.”

Expresia lui este clară, plină de limpezime, venind prin însăși forma și puritatea ei să întregască o anume viziune creată printr-o extraordinară sensibilitate. (Intorși în ei, bărbații zgometosi / Mai

Crepusculaza

La asfințit

Ard brazii, tăcuți.

Oare se vor întoarce păsările-napoi?

Cu trupuri de scripcă,

Cu glasuri de tulnic

Se-ascund de adîncuri

Mereu mai adînc ..

Perdele reci de mîl.

Aș vrea să joc un joc zburdalnic,

Pe cîmp,

Cu soare, cu mult soare,

Un joc zburdalnic,

Un joc.

Mă voi ucide cu brațele,

Cu cei ce mă iubesc;

Tu n-o să știi niciodată,

N-ași vrea să ști...

Se frîng brațe crispate-n vîzduh,

La asfințit.

RUS PETRU

Albert Camus — luciditate și existență

MOTTO: Nu există nici un remediu împotriva nașterii și a morții decît acela de a profita de răstimpul care le separă.

GEORGE SANTAYANA

Simple gînduri;

Și poate pentru că el a știut să profite de acest răstimp, trăind drama omului care nu e conștient de acest lucru. Și poate pentru că a știut să profite de bucuria regăsirii după o lungă despărțire... Și poate, pentru că nu a cunoscut semnificația cuvîntului a profita, făcînd-o ca un algerian care l-a citit pe Voltaire și nu și-a dat seama că se regăsea. Că puțini au avut curajul să privească mereu adevărul în față, lucid, spunînd: „poti resimți — fără romantism — nostalgia unei sărăcii pierdute”, cînd premiul Nobel confirma penetrabilitatea minții și poezia lucidității, par lucruri ce se uită ușor. Rămîne doar imaginea însoțită a Algerului, cu zidurile-i albe, care și-a imprimat căldura și simplitatea în gesturile, regretele, confesiunile omului Camus. Dar poezia artei sale constă în ceea ce nu se uită, ce poate reuni: sinceritatea și propovăduită des, dar nu întotdeauna profesată. Și-atunci cînd cineva o face fără limită, oamenii se recunosc, prin ce au mai bun, în el, și se confundă cu el.

Cînd tatăl său își încheie socotelile cu lumea, Albert împlinește abia un an. Este crescut de mama lui, în sărăcie. Analfabetă, îi va dori fiului ei, în cîte nopți de muncă, oare, toate bucuriile pe care ea nu le-a avut. Nepuntința ei de a scrie, limba lui inegalabil al privirii, al sărăciei adesea inumane, vor deveni un obelisc, numit CAMUS, vorbind oamenilor. Vorbînd despre durere cu simțul bucuriei, vorbind de umilință, cu gîndul la dreptate; dreptatea călcată în picioare de război, crima, „ciuma”, ocupația germană, fac din algerianul francez un combatant. Așa va rămîne și în conștiința oamenilor. Nu a acceptat niciodată vreo filiație cu existențialistii. Paradoxal, dar a negat absurdul prin tot ce a scris. Iar luciditatea i-a fost ideal și călăuză. În locul în care cele două entități se întîlnesc se termină Camus și începe filosofia, o filosofie simplă, de dezvăluiri umane. O filosofie a poeziei firii, așa cum frumosul nu poate fi redat decît simplu, simplitatea conferind caracterul de monumental operei celui „ce a scos la lumină problemele ce se pun în zilele noastre conștiinței umane”. Celui cu ochii mereu lucizi, pătrunzători, spre oameni.

HORIA CRIȘAN

nascocesc o tină ră plecare, / Tulbură fintini cu ascuțitul unui dor, / Nu se feresc de-a moartea cea mare).

Damian Ureche nu a creat prin plămădirea celor treizeci și cinci de poezii cuprinse în acest volum, o „monografie sentimentală”, așa cum s-ar crede la prima impresie, cîntînd o Ofeleie sau Desdemonă, Laură sau Beatrice, ori chiar cîntîndu-și propria iubire, ci a creat de fapt o poezie cu puternice valențe interioare, o poezie pe care a dorim și o căutăm mereu.

Poezia aceasta este plină de dinamism, de culoare, descoperind cu lectura fiecărui vers o nouă firidă din sufletul și crezul în frumos al poetului. Sint, în plus, veritabile pagini de lirism și talent.

Poate și din această cauză acest volum, nu prea tîrziu, s-a epuizat din librării, plămăditorul său primind pentru geneza lui, Premiul Asociației scriitorilor din Timișoara.

Este o dovadă în plus a valorii poetice a acestei „Elegii”, un îndemn la a o citi și a căuta să pătrundem în sensibila și autentică creație a cunoscutului poet timișorean.

PAUL PUREA

Din lirica universală

Un medic - artist

Paul Bourget, scria undeva despre Henry Cazalis: „Puțin scriitori al timpului său au turnat mai mult metal și din cel mai prețios în versurile lor. Un gust suveran pentru artă, o dragoste religioasă și totodată melancolică pentru artă, un gel de misticism nihilist, deziluzii entuziaste și ca rătăcire de mister dă poeziei sale un farmec al compoziției, deosebit de penetrant, ca acela al tablourilor lui Brune Jones și al muzicii țigane, al romanelor lui Tolstoi și liederurilor lui Heine”.

A iubit întotdeauna arta naivă și spontană, dar studiul lui Schopenhauer, al budismului, al literaturilor orientale l-a aruncat într-o altă viață. Opera complexă și variată, științifică, filozofică, literară și socială a acestui foarte mare și pur artist, îl fac egal prin anvergura spiritului, prin vigoarea poeziei, prin noblețea efortului, cu maestrul gândirii.

Printre operele sale: „Le Livre du Néant”, „L'illusion”, „L'Histoire de la Littérature Hindone”, „L'Art nouveau au point de vue social”, „En Orient”, „Les Grands Poèmes religieux et philosophiques”, „Contribution à la pathologie de l'arthritisme”, „Les Hérités morbides”.

EUGENIA BOGDAN

Furtuna

(Traduceri din JULIUS TUWIM)

Zăvorește-ți amintirile că vine furtuna
Vîntul umflă perdelele
Vine furtuna, se-nnorează cerul
Și cu ochii mei privește.

Închide-ți ochii ca să cadă noaptea
Pe furtuna răsunătoare ca un gong îndepărtat.

Flutură perdelele parc-ar fi fantome.
Zăvorește-ți viața, deznădejdea-ncepe.

Între fereastră și amintire întind
cugetarea-ntunecoasă, ochi luminoși pe stradă
trece mîndria zgomotoasă și flamura de doliu.
Închide-ți viața. Deschide moartea. Deja fulgeră.

Dăzuindu-și inima

Îți trimit inima-mi pustie,
Fă cu ea ce crezi
Schimb-o cu a ta de vrei
Sau prăpădește-o, pierde-o...
Recunoscătoare-ți va fi această inimă
Și dincolo de mormînt.

Ōxegi monumentum

Tristețea m-a învăluit în piatră
Și dăinuiesc splendid, funebru
Cine sînt eu? Piatră funerară
Încrustată cu numele tău!

Ōzatum

În viața mea s-a strecurat o greșală enormă
De aici și locu-ntunecat și inegritul text.
Rog corecții:
Acolo sus în anul 40
Și-n careva acolo măruntaie de pămînt,
În loc de: disperare
S-ar cuveni să fie: dragoste

Trad. ULPPIA IANINA MORAR

Reminiscențe

lui DARWIN

Simt în mine o lume de confuze gândiri,
Simt neclar că trăiesc dintotdeauna
Și că de mult timp în trecute păduri
Animalul în mine își păstrează încă iubirile.
Simt neclar, iarna, cînd cade seara,
Că odinioară animal sau plantă, am suferit,
Cînd Adonis singera palid în mormîntul său
Și inima mea reinverzește, cînd totul e înverzit.
Cîteva zile, reîntors în pădurile natale
Resimt în trupul meu vibrațiile de altă dată
Cînd, noaptea, crescînd formele vegetale
Sălbatic, halucinant, erupeau deasupra pădurii or.
În solul primitiv rădăcinile au crescut;
Inima noastră, ca un arbore a crescut lent,
Gîndirea mea este un templu al criticilor
Unde umbra zeilor morți vin să trăiască o clipă.
Cînd spiritul meu aspiră spre lumina plină
Simt un întreg trecut care mă ține înlăntuit,
Simt alergînd în mine obscuritatea primă.
Pămîntul era atît de sumbru în timpurile în care am venit.
Eu vreau totuși a te lega de sufletul meu,
De lianele unui trecut care nu vrea să moară.
Aș vrea să uit originea-mi infamă
Și secolele foarte lungi pe care le-ai pus să crească.
Dar în zadar: întotdeauna în mine există o lume
De visuri, de gândiri, de amintiri confuze.
Amintindu-mi și nașterea mea adîncă
Și umbra de unde ies și puținel care am fost.
Și că am transmigrat în forme fără număr
Și că sufletul meu era sub toate corpurile
Conștiința și inima deasemenea splendidă sau sumbră
Care visează și se frămîntă în fundul universului.

traducere: EUGENIA BOGDAN

La țărnul mării

de SALVADOR ESPRIU

La țărnul mării. Casă
își aveau visele mele,
La un țărnu de mare.

Prova înaltă. Pe deschise
cărări de ape, zvelta
nava condusă de mine.

Ochii știau
odihna și rînduiala
micuței mele patrii.

Cum aș vrea
să-ți povestesc groaza
ploii ce bate în ferestre!
Astăzi cade noapte întunecată
peste casa mea.

Stîncile negre
mă ademenesc cu naufragiul.
Rob al cîntului,
înutil efortul meu;
cine mă poate-năruma spre zori?

Lîngă mare își avea
casă un vis trecut.

Trad. DORINA FONOCA

Poezie Niponă

Să scrii ceva despre poezia japoneză nu este
numai dificil. E poate o profanare, căci nu poți
doar în cîteva rînduri să cuprinzi o imensitate de
gînduri, gesturi, năzuințe, spuse așa cum numai ei
și vechii poeți arabi puteau să spună.
Huruie o căruță grea
și strivește în iarbă
un fluture.

Poporul care a făcut din aranjarea unui buchet
de flori o artă complexă, guvernată de legi imuabile
de sute de ani, care a organizat într-un petec
de iarbă și niște bolovani un peisaj de vis, poporul
pagodelor migălite cu artă are poeți pe măsura lui.
Și, să intuim — o particularitate a sufletului nide
de sublimare a întregului în simbolul său, de a găsi
constantele duratei în efemer!

Se mlădiază lesne apa
Și lesne intră în ulcior,
Dar dacă-i stă în cale
Stîncă,
O sparge apa la izvor.

sau
Un crap țîșni,
Căzu o nucă:
Cercuri, cercuri...

sau
De cîte ori mi s-a-ntîmplat
Să îmi cobor privirea
De-a dreptul în genunea
Apelor limpezi,
Ah, un bătrîn necunoscut
Într-una m-a întîmpinat.

În general tanke-urile, Haiku-urile japoneze prezintă
pentru cititorul european structuri poetice
simple, vag epigramatice, hrănite parcă dintr-un
impresionism sui-generis. Oricîtă fantezie ar avea
un haiku sau o mică baladă, efectul pare minor
în realitate însă, o magie simplă, ritualică, face ca
perceperea, comunicarea cu misterul ei să fie pentru
noi de cele mai multe ori dificilă.

Poeții folosesc în general o claviatură restrînsă,
Cutremură-te, mormînt!
Vîntul de toamnă
E bocetul meu
dar cîte sunete, ce paletă de culori e în simpla cădere
a unei frunze, cîtă esențializare a unei drame
umane.

Loviți-mă cu pietre!
Am rupt o creangă înflorită
de cireș.

Nu vi se pare că auziți blestemul lui VALNIKI?
O, vîntor ce-ai ucis o pasăre bolnavă
de iubire,

Să umbli singur, neștiut, toți anii lungii tale vieți.
Enigmatică, „simplă”, de o densitate neobișnuită
pentru noi, poezia japoneză reprezintă cîntecul
unui popor din toată lumea — al unui pămînt al cutremurelor,
al Soarelui — Kasare.

W. W.

Trăim o perioadă caracterizată de un înalt nivel tensional, al angajării în prezent a tuturor membrilor colectivității noastre socialiste, indiferent de vîrstă, profesie sau naționalitate, la realizarea marilor deziderate impuse de mersul ascendent al construirii socialismului.

Am sărbătorit de curînd împlinirea unei jumătăți de veac de la crearea organizației revoluționare de tineret din România — eveniment sărbătorit și cinstit de întreaga țară.

Omagierea de către studențime a semicentenarului U.T.C. a prilejuit organizarea unei game foarte largi de acțiuni, dar și un moment de sinceră și amănunțită analiză a activității noastre în ultima perioadă de timp.

Ne aflăm la sfîrșitul unui an universitar, an caracterizat de eforturi depuse de întreaga studențime ale colectivității de asociație pentru realizarea unui salt calitativ important al muncii de asociație.

La timpul prezent

Am început activitatea din acest an universitar sub semnul mobilizator al hotărîrilor de partid din iulie 1971 și al documentelor Plenei C.C. al P.C.R. din 3—5 noiembrie 1971.

Programul de măsuri elaborat de conducerea de partid în scopul îmbunătățirii activității politico-ideologice, de educație marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii a fost primit cu viu interes și deplină aprobare de către toți studenții din Institutul nostru.

Pentru noi toți, este clar faptul că însușirea profundă a cunoștințelor de specialitate în vederea activității concrete de după absolvire constituie aspectul fundamental al vieții universitare, dar acest lucru trebuie să se afle într-o corelație perfectă cu o bună pregătire politico-ideologică, cu o bună cunoaștere a politicii interne și externe a P.C.R., cu o profundă cunoaștere a filozofiei marxist-leniniste.

Prin întreaga activitate politico-ideologică a A.S. din acest an s-a urmărit însușirea de către toți studenții a unui bogat bazaj de cunoștințe politice: dezvoltarea la toți studenții a atașamentului și dăruirii față de partid și față de politică sa științifică izvorîtă din interesele vitale ale întregului popor, ale cauzei socialismului și păcii, a convingerii neșălbăzite în superioritatea orînduirii noastre, a hotărîrii de a participa activ împreună cu tot tineretul, cu toți oamenii muncii la înlăturarea înalțelor idealuri ale socialismului și comunismului.

Președintele U.A.S.R.-ului tov. Ion Traian Ștefănescu arată într-un articol din „Viața studentescă” că, „se impune totodată un mare adevăr al activității” noastre, acela că în corelație cu munca de educare politică pe care trebuie s-o desfășoare A.S.-ul în vederea cunoașterii ideilor revoluționare ale clasei muncitoare, a politicii partidului, esențial este ca fiecare student să fie atras la munca de transpunere în viață a sarcinilor ce revin colectivului respectiv.

Tocmai din osmoza dintre pregătirea politico-ideologică și acțiunea practică de aplicare a politicii partidului, rezidă formarea tineretului revoluționar temeinic pregătit, caracterizat printr-o înaltă conștiință comunistă, prin spirit de luptă și dăruire.

Considerăm că, un act de mare responsabilitate a activității politice a A.S., modul cum acestea au știut să dezvolte la studenți sentimentul responsabilității sociale pe care o au față de profesiunea lor, față de ceilalți membri ai societății.

În virtutea acestor elemente esențiale, specialistul care părăsește o facultate trebuie să-și ocupe locul în societatea noastră nouă ca purtător al unor cunoștințe profesionale temeinice al unor înalte principii politice, de etică și morală.

După sesiunea de iarnă, procentul de promoția este în scădere față de anii precedenți dar nu trebuie uitat faptul că și numărul de studenți înscriși în acest an este mai mare.

Trebuie arătat faptul că există studenți cu o atitudine înapoiată față de muncă și învățatură, o tendință de limitare a studiului la notițele de curs, obișnuința greșită a pregătirii numai în sesiunea de examene. La aceasta se mai adaugă și absențele de la cursuri, lucrări practice și stagii, participarea redusă la cursurile facultative, preocuparea insuficientă pentru însușirea limbilor străine. Toate constituind după părerea noastră cauzele principale ale rezultatelor profesionale nesatisfăcătoare. Sesiunea de vară este în toi! Milităm în această perioadă pentru crearea în toți anii de studii a unui climat de înaltă exigență față de învățămînt, pentru înțelegerea necesității de a aborda într-un mod matur, responsabil problemele pregătirii de specialitate.

Consiliul A.S. al Facultății de medicină generală și pediatrie va conlucra cu decanatul, sub îndrumarea organizației de partid pentru realizarea în condiții optime și eficiente a practicii de vară, etapă importantă a pregătirii profesionale a viitorului medic.

Sîntem convinși că la toate acțiunile pe care le vor desfășura, A.S. în această perioadă, studenții din Fac. de Medicină generală și pediatrie vor răspunde cu toții: prezent!

DAN POENARU

Interviu cu viitori — probabili mediciști

Un grup de membri ai colectivului redacțional „Scalpelu” au considerat semnificativă pe filele revistei, prezența unui sondaj de opinii printre viitori candidați la medicină. Așa că, într-o pauză școlărească au descins înopinată la Liceul 6 liceu cu profil medical. Ai i cu bunăvoință și participarea interlocutorilor — elevi ai anului IV — au încropit un interviu sugestiv. Să-i cunoaștem pe elevi: Roman Mața, Rața Ioan, Fehér Eva, Chiorbaș Nicolae, Berenz Herta, Fibișan Viorel.

— Ce simțiți acum la sfîrșitul vieții de elev?

F.E. — Cred că teamă de necunoscut și regrete pentru anii trecuți.

F.V. — În orice caz nu curiozitate pentru ce va veni, ci interes.

B.H. — Simt că port răspundere față de mine însămi.

— Liceul dv. este cu profil medical. Credeți că este prematură alegerea făcută la vîrsta de 15 ani? V-ați gîndit vreodată că la sfîrșitul școlii ați fi putut opta pentru altceva?

R.I. — Este foarte bine să alegi profiul școlii medicale la 15 ani. Dacă ești consecvent îți asiguri succesul pentru medicină.

R.M. — La 15 ani ești influențat și de familie, sau cunoștințe.

— Medicina este complexă și pretențioasă. Cum o priviți dv.? V-ați gîndit și la nefrumusețile medicinei?

C.N. — Este înrădăcinată concepția că titlul de medic este situat mult spre înaltul piramidei sociale. Aici este și un simbur de adevăr, nu numai un miraj care ne atrage.

R.M. — Medicina este o școală a umanismului în primul rînd.

R.I. — Medicina cere mult curaj, renunțare, risc...

F.E. — Deocamdată sînt încă elevă, nu pot da o definiție.

— Credeți că este necesar să posedăți aptitudini de viitor medic sau le veți dobîndi pe parcurs?

R.I. — Germanii trebuie să existe!

R.M. — Cred că mă voi instrui pe parcurs.

F.E. — Un medic trebuie să fie OM în primul rînd, să aibă o cultură superioară, să inspire încredere, etc. Calitățile acestea se formează de fapt și în școala

vieții așa că începem să ne pregătim pentru medicină odată cu pregătirea pentru viață.

— V-ați hotărît să candidați la medicină începînd cu un moment semnificativ sau hotărîrea vi s-a format timp îndelungat?

F.E. — M-am hotărît în copilărie, am fost consecventă hotărîrii și fiindcă părinții m-au stimulat.

R.M. — Medicina mă obsedează pur și simplu de cînd am fost internată în spital. Am reușit să înțeleg psihologia unor boțnavi, să-i liniștesc și asta mi-a stimulat încrederea în mine.

— Ce veți face în cazul unei nereușite la examenul de admitere? Infringerea v-ar dezarma?

R.I. — Voi încerca la școala tehnică sanitară, dar revin peste un an la medicină.

C.N. — Nu cred că infringerea m-ar dezarma, cel mult m-ar descuraja. Dar școala tehnică este o soluție.

B.H. — Rămîn un an acasă și am să învăț.

R.M. — Lucrez, învăț, dar revin bineînțeles la medicină.

Mulțumim interlocutorilor noștri și le dorim succes la examene. Așteptăm ca anul viitor să fie printre noi.

RUS PETRU și ANA BERCEA

GAUDEAMUS...

Iubiți dascăli,

Pentru noi imnul studentesc pe care îl intonăm astăzi reprezintă momentul despărțirii, înerezător și nostalgic, de anii frumoși ai studenției.

Pentru noi el reprezintă un sfîrșit și un început, așa cum pentru Dvs. el reprezintă con-

semnarea a încă unui an plin al prestigioasei D-voastre activități.

Anii studenției sînt cei pe care îi vom evoca întotdeauna cu multă bucurie, cu discreta tristețe la amintirea clipelor frumoase pe care le-am trăit. Așa cum au făcut-o toate generațiile de studenți ai acestui

Institut, ne vom întoarce întotdeauna gîndul cu pioșenie la locul și la oamenii care ne-au format ca medici și cetățeni.

Mulțumim din toată inima celor care ne-au dat posibilitatea să învățăm în acest Institut.

Recunoștința noastră se în-

dreaptă către D-voastră, iubiți dascăli, pentru tot ceea ce ați făcut pentru noi. Iar noi ne vom strădui să vă arătăm, prin munca și realizările noastre, că onorăm așa cum se cuvine efortul pe care l-ați făcut.

Dragi colegi ai anului V,

Vă înmînăm simbolică cheie a absolvenților. Este o cheie a cuvintelor măestrit așezată de la Hippocrat și îmbogățită mereu de experiența anilor, a fiecărei promoții.

Vă predăm indemnul tineresc la muncă și perseverență, la dăruire și pasiune.

Vă predăm indemnul la recunoștință față de toți cei care vă îndrumă și vă ajută să deveniți medici și oameni de omenie.

Vă predăm indemnul să nu precupeți nimic pentru a vă face de folos oamenilor și vouă însăși.

Tututor, BUN RAMAS. ABSOLVENȚII PROMOTIEI 1972

Al VIII-lea Festival Național de arta studențească, secția teatru, Timișoara 5-8 mai 1972.

Teatrul studențesc se afirmă, din ce în ce mai mult, atât la noi, cât și pe plan mondial, ca o entitate aparte, prilejuind tineretului o formă nouă de manifestare artistică. Teatrul angajat, teatrul politic, teatrul colaj — îmbinate cu prospețimea

Valentin Silvestru

modului regizoral de a transpune scenic o ideatică proprie, studențească, plină de originalitate, după cum și repertoriul clasic, în transpunere modernă, au fost principalele echivalențe ale entuziasmului și emulației creatoare, care și-au dat întâlnire în aceste trei zile aici, la Timișoara

Pentru edificarea tuturor, redăm mai jos câteva opinii ale criticului de artă Valentin Silvestru, artistului emerit Gheorghe Leahu, artistei emerițe Beate Fredanov, Florin Miclea, vi-

Scenă din „Apel general” — I.M.T.

cepreședintele U.A.S.R., opinii care, credem noi, vă vor edifica în legătură cu arta teatrală studențească, cu drumul ei în viitor

Intrebare: Care credeți că este mesajul teatrului studențesc?
Valentin Silvestru: Cel al întregului teatru românesc, care trăiește acum o primăvară ferti-

Intrebare: Optați pentru un repertoriu clasic al teatrului studențesc, sau pentru unul modern?

V. S.: Intrebarea dvs. este ca o rachetă care lansează doi sateliți. Teatrul studențesc nu trebuie să aibă nici un fel de limitări. Teatrul universal este zestrea și a teatrului studențesc; ca modalitate de expresie, viziunea studențească se poate greșa atât pe un repertoriu clasic cât și pe lucrări strict actuale.

Intrebare: Există în dramaturgia română sau universală un repertoriu adresat mai ales tineretului, atât din punct de vedere al mesajului cit, și al posibilităților de transpunere scenică? Dacă nu, cine credeți că ar trebui să scrie despre și pentru tineret?

V. S.: Cei mai mari autori ai lumii au scris piese despre și pentru tineret, de la Sofocle, Shakespeare și până la Camil Petrescu, preocupându-se de destinul unor eroi tineri. Noi trebuie să descoperim miezul veșnic tînăr al marilor literaturi dramatice destinat unui tineret în

efervescentă creatoare, cum este tineretul nostru.

Intrebare: Ne puteți da o definiție a umorului?

V. S.: Cred că umorul este „o umoare” și anume, umoarea prin excelență umană, pe care nu știu dacă vreodată anatomistii o vor descoperi, dar omenirea le este recunoscătoare acelor care au având-o, au reușit să o distileze în pagini nemuritoare care ne desfată astăzi, ca și ieri, și ne vor desfată mereu.

Intrebare: Care credeți că sînt clasicii umorului universar?

V. S.: Ar trebui să tragem un arc foarte lung prin geografii și prin istorii, întrucît lista este foarte lungă. Pornesc de la Lucilius, la Roma, Aristofan, la vechii greci, și pînă la cel mai proaspăt și cel mai interesant umorist al nostru și care îmi este și foarte apropiat, Theodor Mazilu.

Intrebare: Este pe cale să devină Nicuță Tănase un clasic al umorului românesc?

V. S.: Nu poate fi considerat încă un clasic, pentru că mai are vreme să devină un clasic. Este foarte proaspăt, este un tînăr umorist în plină afirmare. V-aș ruga să-mi puneți întrebarea peste aproximativ o sută de ani, atunci cînd și eu și el ne vom fi statornicit preferințele în materie de ceea ce este clasic în umor. Cred că la o asemenea împrejurare, vom avea destule date ca să ajungem la o concluzie în materie.

Intrebare: După ce vă ghidați în activitatea dvs. de umorist?

V. S.: Eu consider că satira nu are o funcție directă în biciuirea moravurilor rele, ci este un fel de generator de stare de spirit împotriva tuturor fenomenelor care dereglează viața noastră spirituală. Ea este o forță cu totul deosebită, creînd un fel de anticorpi extrem de puternici împotriva a tot ceea ce poate să atace organismul nostru moral.

Intrebare: Răspunsurile pe care le dați în cadrul „Undei veșele” sînt întotdeauna adresate unor scriitori autentice?

V. S.: Făcînd de șapte ani, aproape în fiecare duminică, această postă, vă dați seama că aș fi devenit cel mai mare umorist din toate timpurile dacă aș fi inventat în toți acești ani și scrierile și răspunsurile la ele. Scrierile sînt autentice, iar comentariul îmi aparține. Realitatea este că aceste scrieri mă ajută să dezvolt o rubrică umoristică la îndemîna cîtorva milioane de ascultători. Natura hazoasă a foarte multor oameni, precum și alți factori pozitivi, m-au ajutat să fac o emisiune de umor, la îndemîna tuturor.

Intrebare: Ce părere aveți despre medici?

V. S.: Despre medicii care m-au vindecat de cite o boală am o părere excelentă. Despre cei care m-au chinat vreo dată fără să mă vindece, de pomană, am o părere proastă.

Intrebare: Există un umor specific medicilor?

V. S.: Ar trebui să întrebați un medic umorist. Pe mine, dacă vreți să mă întrebați, de pildă, dacă există un umor specific literar, sau gazetăresc, vă răspund afirmativ. Dar dacă există un umor specific medicilor, totuși, întrebați un urmaș al lui Hipocrate.

Consider că ați pus atît de

multe și potrivite întrebări în cît nu îmi mai rămîne nic un pic de fantezie pentru mine însumi. Vă mulțumesc respectuos pentru deosebita dvs. îngăduință, bunăvoință și răbdare.

★
Artisa emerită Beate Fredanov, prof. univ. la I.A.T.C., președinta juriului festivalului.

Intrebare: Ce este teatrul studențesc?

B. F.: Eu văd mișcarea teatrală studențească în lumina unui entuziasm general; este o mare și reală forță. Reușește să exprime problemele specifice ale studențimii. Iar teatrul studențesc a fost el însuși, cel mai interesant, atunci cînd a folosit o formă specifică, neîmitînd teatrul profesionist.

Intrebare: Cum ați putea situa mișcarea teatrală studențească din țara noastră în circuitul mișcărilor teatrale mondiale a tineretului?

B. F.: Teatrul studențesc ocupă în foarte multe țări un rol de maximă importanță: în Polonia, S.U.A., se remarcă influența pe care o are chiar și asupra teatrului profesionist. Faptul că aici, la Timișoara, avem prilejul să asistăm la 29 de manifestări în forme variate, este o dovadă a necesității acestei preocupări la noi. Cred că condițiile din țara noastră favorizează o și mai amplă desfășurare a acestei activități, cu ecouri largi și perspective de dezvoltare din punct de vedere al calității.

Intrebare: Ce surprize vă-a relevat contactul cu actorii studenți, știut fiind faptul că, prin funcția dvs. universitară, aveți o viziune amplă despre felul cum simt și joacă teatru studenții de la I.A.C.T.?

B. F.: Elementul cel mai revelator pentru mine a fost gîndirea proprie asupra unor fenomene foarte importante. Este lucrul care m-a izbit și m-a bucurat cel mai mult. O gîndire atît de profundă, de sinceră și nealterată, încît ea s-a plasat pentru mine într-o zonă de emoții. Un gînd poate să emoționeze prin autenticitatea și profunzimea lui.

Intrebare: Care este relația dintre un mare actor și un bun pedagog?

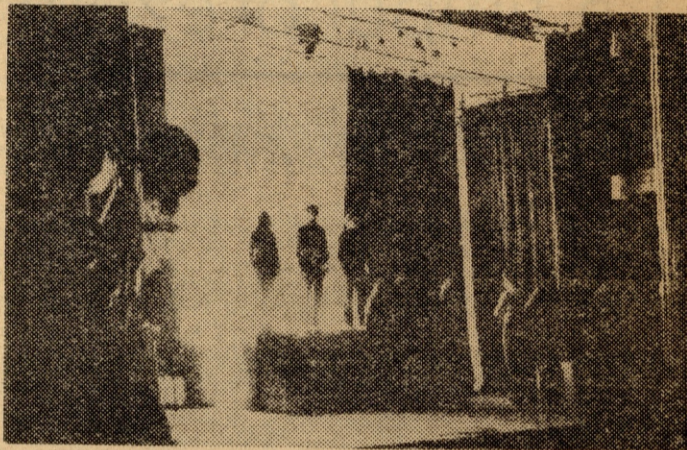
B. F.: Un mare actor trebuie să știe întotdeauna să destăinuie legile artei, astfel ca personalitatea cealaltă să se dezvolte.

Intrebare: Care este rolul dvs. preferat?

B. F.: Pînă la urmă actorul ajunge să iubească tot ce face. Relația dintre interpret și rol este mai bogată decît numai plăcutul. Devine o iubire, iar eu vă răspund că orice actor trebuie să iubească. Este vorba despre un interpret care are sentimentul răspunderii față de profesia sa, sentimentul că-a făcut ceva pentru cei cărora se adresează, că nu a muncit degeaba. Și asta nu-i puțin.

Intrebare: Vă rugăm să faceți o comparație între nivelul de interpretare al actorilor studenți de la festivalul nostru, și al actorilor studenți pe care îi îndrumați, toți acești tineri trăind aceiași ani, aceleași vise.

B. F.: Dificilă întrebare. Eu trăiesc acum în mijlocul dvs. simțămîntul unei prospețimi. Desigur, cei care se pregătesc pentru profesiunea de actor pot

Monumental și vigoare.

pierde din prospețime, preocupat fiind tocmai de problemele de tehnică teatrală, dar toți, deopotrivă, iubesc arta, și asta iarăși nu-i puțin.

★
Florin Miclea, vicepreședinte al U.A.S.R. membru al juriului.

Intrebare: Optați pentru un repertoriu clasic al teatrului studențesc, sau pentru un repertoriu care să fie propria lui creație?

F. M.: Optez pentru un repertoriu larg; dar în acest cadru, teatrul creat de studenți, jucat de ei și adresat lor, să ocupe un loc de frunte. Opțiunea și gîndirea tinerescă e firesc să se grezeze chiar și asupra repertoriului clasic.

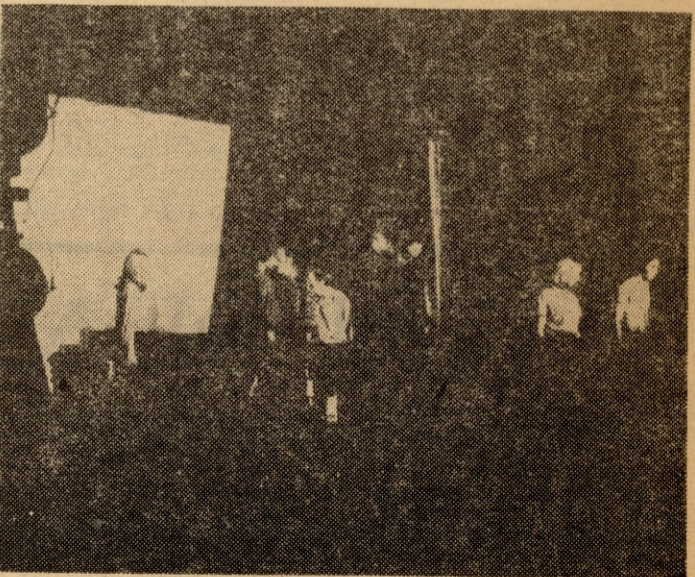
Intrebare: Care credeți că este mesajul unei gîndiri tineresti, entuziaste?

F. M.: În primul rînd căldura sufletească pe care o generează, puterea largă de comunicare, angajînd pe cei cărora le este adresată.

Intrebare: Felul în care se joacă teatru în aceste trei zile la Timișoara, va fi oare felul în care se va juca teatru peste zece — cînsprezece ani la teatrele profesioniste?

F. M.: Teatru, în festivalul nostru, se joacă în foarte multe feluri; parte, se va juca pe scenele teatrelor profesioniste în mai puțin de 10 ani. Parte, nebucurîndu-se de popularitate, neaducînd nimic nou în mișcarea teatrală națională și pe plan mondial, va fi înlăturată.

Intrebare: Care este atmosfera festivalului?

Lumină în mișcare în spectacolul medicinistilor.

F. M.: Competiție tinerescă, vehiculare tumultuoasă a unor gînduri mărețe, pe fondul emulației creatoare studențești.

★
Lector universitar Deliu Petreiu, critic de artă, Universitatea Timișoara.

Intrebare: Care este opinia dvs. despre fenomenul artistic care are loc acum la Timișoara?

D. P.: Găsește acest festival al formațiilor teatrale studențești ca fiind de pe acum un adevărat succes, atît prin varietatea modalităților de expresie, cît și prin caracterul finisat al spectacolelor. Este o imensă cantitate de muncă, iluminată de idei generoase și susținută de un entuziasm cum, cu adevărat, numai tinerii pot să-l aibă.

Intrebare: Credeți că entuziasmul și-a găsit o expresie fericită în repertoriul festivalului?

D. P.: Indiferent de nivelul realizării, ceea ce contează în asemenea manifestări este sufletul temerar care animă toate formațiile, constituind unitatea în această mare diversitate stilistică și de expresie.

Intrebare: Credeți că imaginea, plastica, se pretează la o transpunere scenică modernă?

D. P.: Eu cred că în spiritul teatrului modern își găsește loc orice mijloc, inclusiv cel care face apel la puterea imaginii, dacă nu se constituie într-un element aparte și nesudat în ideea spectacolului.

Interviuri realizate de
HORIA CRIȘAN

ARTE FRUMOS

Conversații cu PICASSO-BRASSAI (fragment)

Picasso purta un costum gri, cu buzunarele deformate, cu reverele pline de pete. Gulerul cămășii sale se înfășura ca o petală. Dar nu puteam să mă ocup de aceste detalii vestimentare, fascinat cum eram de ochii ațintiți asupra mea... „diamante negre”, ochi de „jăratec”, „ochi de jaz”. Contrar la ce se spune, la ce se crede, constatai atunci că ei nu sînt nici anormali de mari, nici anormali de întunecați, în unicul portret din 1932. Picasso apare din el ca un monolit în toată forța adunată, condensată de vîrsta sa bărbătească. Și tot este concentrat asupra fixității arzătoare a privirii, care vă pătrunde, vă subjugă, vă devoră... Dacă păreau enorm este pentru că ei aveau curioasa facultate de a se deschide foarte mult, descoperind sclerotica albă, în care lumina poate să se reflecte și să joace în scilipiri. Lărgirea pleoapelor dă privirea sa fixă, nebună, halucinantă... este ochiul unui vizual, făcut pentru permanentă mirare. O conformație asemănătoare a ochiului îl frapa pe Schopenhauer la Goethe.

Fără îndoială spiritul, eliberat de toate constrîngerile suprarealismului, îndrăzneala sa, admirația pe care i-o purta grupul său, îl stimula pe Picasso să „confrunte tot ce ceea ce există cu tot ceea ce poate exista” cum mărturisesc unele din frazele sale de atunci: „Nu se delimitează natura, cu atât mai mult nu se copiază, se lasă obiectele imaginare dezbrăcate de aparențe reale...” Chiar pictura sa, toată un refuz și o lepădare de elipse, de forme, pare născută adesea dintr-o invenție liberă. Dar chiar cînd părea a fi departe de realitate, cînd lua după gustul lui aparențele, chiar cînd opera căpăta la el aspect de fantastic sau de suprapreal, un solid realism era la baza sa. În fibrele operei modelul este destul de misterios prezent. Era o eroare de a vedea în Picasso o pictură suprarealistă. Breton o crezu însă. Forța lui era totuși de a recunoaște că adesea ceea ce el lua ca suprarealism nu era decît o figură însoțită a realului, reducerea sa la semne. „Ceea ce constant a făcut obstacol la o mai completă unificare în vederile sale și ale noastre”, trebuie să admită Breton 30 de ani mai tîrziu, rezidă în atașamentul său cu lumea exterioară, cu „obiectul și orbirea pe care această dispoziție i-o întrefine pe plan organic și imaginativ.” (Combat, 6 noiembrie 1961). Cît despre Picasso el a pus punctul pe i: „Caut întotdeauna să observ natura. Țin la asemănare, la o asemănare mai profundă, mai reală decît realul, atingînd supraprealul. Astfel concep eu suprarealismul”.

traducere: EUGENIA BOGDAN

Cronică cinematografică

— INCIDENTUL —

„Incidentul” este un film american, mai aproape de documentar de cît de artistic. Originalitatea sa rezidă în prezentarea unor planuri deosebite de viață, și totuși cu multe asemănări, care converg către un vagon de metrou — locul de desfășurare a acțiunii.

Ce asemănări? În universul fiecărui personaj plutesc neșazuri mai mari sau mai mici, dependente sau independente de voința lui, și ce e mai grav, ne rezolvabile în contextul societății americane. Fiecare așteaptă o schimbare din exterior, își învinovățește partenerul său de viață, nu înțelege ce trebuie să dea și să primească. Concret, profesorul de istorie sau îndră-

gostiții inconștienți, cuplul senil sau cuplul black, huliganii sau funcționarul formalist, sînt dezarmați de condiția însingurării, a îndepărtării de esența umană.

La capitolul deosebiri, esențiale sînt: proveniența socială, apoi rasială, vîrsta etc.

Și totuși, ceva trebuie să-i lege, ceva care le-a lipsit, care le-ar fi putut fi fatală, solidaritatea umană. Huliganii au abuzat, în iluzia lor de libertate și forță, au scormonit colțurile sufletești ale celor prezenți, i-au atacat în punctele lor slabe, i-au exasperat și ne-au exasperat prin vulgaritate și violență. Cei ce trebuiau să răspundă prezent au lipsit — au izbucnit, aproape fără succes, cei ce erau muti-

lați în vreun sens; negrul, mutilat de trauma condiției lui rasiale, a fost nevoit să apeleze în final la un strigăt de disperare, simbol al neputinței. E aceeași neputință tragică din blues-urile populare ale negrilor; bătrînul a cedat, nu fără rezistență, mutilat de vîrstă; femeia revoltată a devenit ridicolă, căzînd într-o dilemă; soldatul inteligent și modest era mutilat fizic, deci incapabil să reziste, oricîtă rezistență morală ar fi avut.

Interesant și revoltător că tînarul acela, ce-și risipea atît de generos energia în iubirea lui senzuală, a acceptat umilirea iubitei și a lui, și s-a închinat în fața violenței, fără protest. Și acel militar, tînar și puternic, care s-a eschivat din lașitate; i-au răsunit probabil mult timp, ca un ecou, cuvintele prietenului muribund: „unde ai fost cînd am avut nevoie de tine”.

Filmul rămîne prin originalitatea viziunii regizorale, curajul și subtilitatea cu care abordează o latură esențială a condiției umane, prin valoarea sa moral-educativă.

BERCEA ANA

CHORE TEMESIENSIS

După un turneu în Jugoslavia și Italia, Ansamblul de balet al Operei timișorene evoluează pe scena orașului rozelor culegînd spectacol după spectacol, aplauze de admirație și apreciere.

Spectacolul montat în primăvara aceasta e o modalitate originală de a înțelege arta mută a mișcărilor moderne compatibile cu bucăți muzicale moderne dar și clasice.

Baletul contemporan al „Chore Studio-lui” realizează astfel o solubilitate între expresii artistice aparent opuse, între clasic și modern. Programul începe cu o compoziție lirică pe fondul muzical al simfoniei „Patetica” de Ceaikovski.

Gama întregă a iubirii cu note complexe de timiditate și curaj, de certitudine sau incertitudine, de extaz dar și suferință e alăturată drumului plin de meandre al vieții. Compoziția reclamă sentimente vechi de o umanitate într-o concepție modernă necesară. E o interferență fericită între muzică și mișcare; muzica e ceaikovskiană, mișcarea e grație și vigoare, e dinamism și curaj — e artă.

A doua parte a spectacolului „Interferențe abstracte” e o realizare filozofică abstractă, e un joc al liniilor și culorilor, al notelor și gesturilor. Deosebit de complexă e lucrarea a treia a programului: „Omagiu lui Brîncuși”. „Studio — Chore” include aici monumentalele ideisculpturi ale lui Brîncuși descoperind esențialul și generalul în acestea. Compoziția sugerează simetria și perfecțiunea creației sculptorului, simburele filozofice mascate de simplitate și geometrie. E o concordanță între „Masa tăcerii” și montajul mut de mișcări, culoarea sobră

alb-negru a costumelor geometrizate și muzica geometrizată și ea. Muzica pare să fie cosmică, ireală cu tonalități nebănuite, la fel și ideea „Culoana infinitului”

muzical clasic — tema centrală din compoziția „Carmen” de Bizet. Foarte cunoscută piesă muzicală e interpretată în viziune modernă. Atmosfera tipic spaniolă e realizată prin decor

Desprindem din acest fragment de program concepția filozofică a repetabilității în spirală și a simetriei lumii infinite. Ultima parte a programului e construită din nou pe un fond

emic, costume și evident muzică. Dar dansul, dansul reține din temperamentul spaniol doar atît cît nu-i știrbește autenticitatea. Fondului meridional îi sînt adăugate atribute ale arhitecturii dansului modern: dinamism, simplitate, curaj și sinceritate. E multă sinceritate și expresivitate în mimica și gesturile artiștilor, atît de mult încît spectatorul îi trebuie efort nu să se concentreze, ci să se deconecteze de spectacol. Și toată acțiunea nuvelei „Carmen” e trădată spectatorului prin dans și muzică, cuvintele sînt de prisos.

De remarcat gustul pentru frumos, pentru culoare, pentru artă și muzică ale realizărilor împărtășite nouă, setoșilor în acest sens. Sperăm că inițiativa colectivului de balet se va continua cu alte lucrări de acest gen, îi felicităm, pentru aceasta și le dorim aplauze și succes pe toate scenele noastre sau ale lumii.

BERCEA ANA
anul I. M.G.

UN MARTOR

TELEVIZIUNE

— INVADATORII —

Am scris aceste rînduri pentru Roy Thinnes, pentru eroul din „Lunga vară fierbinte”, pentru arhitectul David Vincent. Am scris aceste rînduri pentru serile noastre de simbătă, pentru cele cincizeci de minute pe săptămînă de bucurie, pasiune, risc, luciditate, dragoste de om. Am scris aceste rînduri cînd Claude Lelouch ne-a reamintit că, dacă un foc ar cuprinde „un Rembrandt” și o pisică, ar salva pisica, pentru că ea înseamnă viață, înseamnă trăire, înseamnă totul.

Dincolo de fantastic, dincolo de laserul care dezintegrează materia, dincolo de tot ceea ce, la un alt film, ar fi părut artificiu (și mă bat pentru asta cu toți doctii critici cinematografici), am simțit altceva. Am iubit altceva. Am auzit apelul la solidaritate umană, la acțiune, la revoltă împotriva nepăsării, împotriva ignoranței, împotriva nu numai acelora care „nu au puls”, ci și împotriva celorlalți, pentru care acest lucru nu semnifică nimic. David i-a văzut. L-a început a fost singur. Apoi au apărut martorii. Cei care i s-au aliat, riscînd totul. Și numărul lor creștea. Și în fiecare simbătă a noastră, un poet, și nu întîmplător, un inginer, o femeie puternică prin dragoste și rațiune, au părăsit banalul și

indiferența față de tot ce-i înconjură și au început să riște conștient. Pentru că merita. Pentru că scopul luptei lor era în folosul tuturor oamenilor.

Cine a văzut în bucuria noastră de simbătă seara doar un, poate puțin neobișnuit, film științifico-fantastic, nu știe că, de fapt, el e omul rece, „fără puls”, fără sentimente, omul rațiunii pure. Pentru că, pe undeva, filmul îi apropia pe cei de pe altă planetă de unii pămînteni. Și tocmai în această similitudine tipologică rezidă forța și autenticitatea acestui serial. Iar cei care au reușit să discearnă aparența de fond, au trăit clipe de revelație; au devenit mai combativi, mai conștienți.

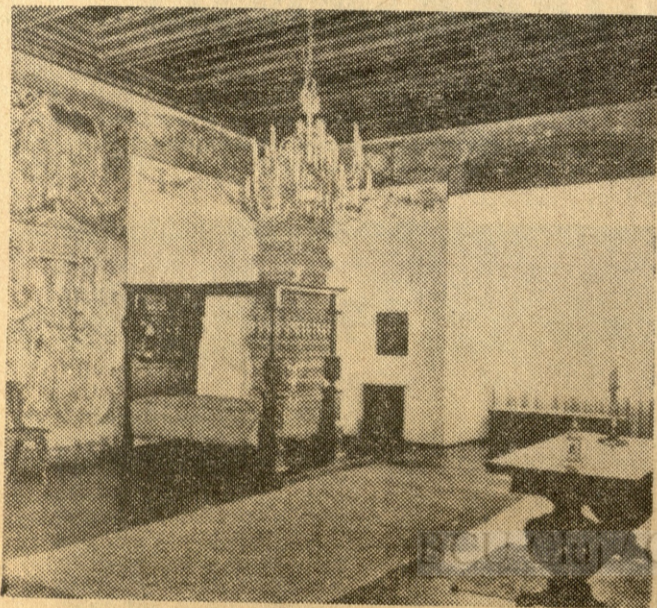
Iar cuvîntul PACE, din ultimul episod, a sunat ca o încununare a științei, dar mai ales culturii umanității, a înțelegerii. Balzac, Galsworthy, Dickens și Faulkner au avut pe micul ecran un continuator demn de ei: un necunoscut scenarist american, despre care nu s-a scris și poate nu se va scrie niciodată. Dar care a mai deschis un drum, a mai făcut o dată apel la rațiune, la omenie, la sensibilitate.

MERIDIAN

Note de drum

— OLANDA —

Olanda, se ivește încă înainte de a-1 trece granița, în emoția cu care călătorul așteaptă întâlnirea cu morile de vânt, legendarele mori care i-au atras întodeauna pe cei înrușiți cu vestitul hidalgo.

Dezamăgirea drumețului cu idei preconceptuate va recunoaște însă curînd că locul uriașelor roți a fost luat de o industrie modernă, că tradiționala scufie scrobită continuă să existe doar pe reclamele brînzeturilor nu și

în procesul de fabricație al acestora, care este complet mecanizat.

Temător te apropii astfel de Rotterdam sperînd să mai găsești aici urme ale pașilor de valoare universală a lui Eras-

nante renaștentiste doar în nume, iei calea spre Delft, ultim refugiu al sufletului care mai speră. Și aici găsești, dincolo de poarta Schieaam, vechiul Delft al porțelanurilor în alb-albastru, al peisajului Vermeerian. Piața de flori te orbește cu strălucirea snopilor de lalele sau de trandafiri, cu culoarea smeurei și a capsunilor în orice anotimp. Și pentru prima oară, aici în Oude Delft, te simți în Olanda. De acum nu te mai izbește atît peisajul modern al Olandei; mergi răbdător pe șoseaua care înșiră ca mărgelile pe o ață. Haga, Leida, Haarlem, Amsterdam, Utrecht.

Intreaga Olandă este străbătută în cerc de o autostradă modernă, luminată cu neon și pe care ieșirea dintr-un oraș și intrarea în altul o afli doar din indicatoare, de-a lungul asfaltului neted și marcat se înșiruie căsuțe scunde, cu un etaj-două, cu ferestre uriașe neacoperite de draperii și prin care ochiul avid de frumos se poate desfăta la vederea încăperilor în care, o adevărată întrecere în arta decorării de interior, valorifică tradiționala mobilă olandeză, neîntrecuta floră de cameră și al combină farmecul aramei și al cromului cu luminozitatea faianței și cu clar-obscurul pinzelor bogat înrămate.

Oceanul, oceanul atît de rivnit de călătorul care-l vede pentru prima oară, se anunță de departe printr-o suită de dune acoperite de ierburi și mușchi, de licheni și jnepeni. Ici, colo, cite o dună pleșuvă de nisip și, în fine, faleza lină cu nisip mărunț și scoici de toate mărimile ritmic invadate de frământarea oceanică; în zadar ai vrea să cauți linia unde cerul și cu marea se unesc; o piclă trans-lucidă învăluie totul, umezind și aburind parbrizul, ochelarii sau retina. De Scheveningen, plaja de glorie a Olandei, te despartă cu regrete, pentru că ea a fost de fapt locul primei întâlniri cu oceanul dar și pentru că aici ai senzația împede a Extremului Occident european.

Haga este străbătută în lung și în lat de kilometri întregi de canale, cu apă neagră, pe care bărcile cu motor se odihnesc a-

lături de pescăruși și cîrduri de rațe cenușii, între malurile foarte geometrice. Rezidența Regală, Haga și punctul de întîlnire al grupurilor de tineri hippie care fără a face deosebire de rasă, sex sau vîrstă refuză să părăsească piațeta pe care o invadează.

Pitorescu acestui oraș e însă întrecut de Haarlem și Amsterdam, cele două porturi prin care pulsază cel mai colorat flux uman. Casele din cărămidă roșie înalte și înguste, lipite una

atunci, ochii sufletului se întorc și revăd — pentru a cita oară? — marile capodopere ale picturii olandeze pe care „în mare goană”, le-ai înregistrat totuși, fie în Mauritshuis fie în Stedelijk-muzeum sau în oricare din modestele muzee de pe parcursul șoselei.

Din înșiruirea precipitată și nesistematică de nume ca Rembrandt, Vermeer, Van der Velde, Memling, Van Dyck, Rubens și altele altele cu rezonanța ținuturilor apărute de diguri, îți

de alta, mărginesc autostrada națională și, de-o parte și de alta a ei, spațiul rezervat zeilor de bicicliști olandezi. Amsterdam, marele sediu al O.N.U. devine pe zi ce trece emblema noului Babilon, expresie a unui nou tip de universalism, acela al secolului XX.

Ochiul obosit abia înregistrează în peisaj Utrechtul, pentru că granița să-și reamintească fără recurs că ai părăsit Olanda. Și

revine obsesiv celebra „Lecție de anatomie” și alături de imaginea palidă a cadavrului se înșinuează fără voie carnația fierbinte a Suzanei surprinsă la scăldat de ochii bătrînilor.

Și înțelegi atunci, mai bine ca oricînd Olanda, țara în care, la fel ca oriunde în lume, viața își urmează cursul ei neabătut.

MARIA-ILEANA GROZAV
anul I. Med. Generală

ECOURI ISTORICE

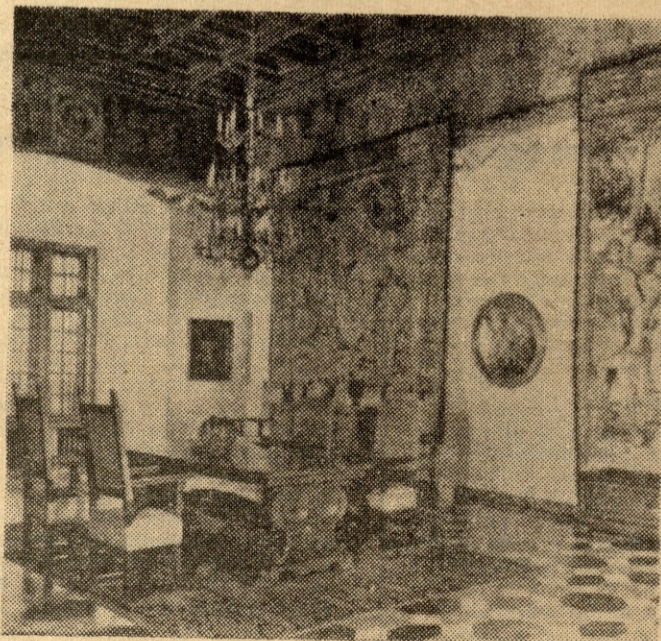
Plouase toată noaptea. O ploaie măruntă, deasă, obositoare. Dimineața era încă răcoare și un cer de plumb acoperea orașul. Cu toate acestea, n-am renunțat la vizitarea Krakowiei, vechea renumită cetate de scaun a Poloniei, a aceluia oraș în care vechiul și noul se îmbină atît de armonios, a orașului care poartă atît de pregnant amprenta trecutului.

Am plecat din Bytom la ora 11. Mașina lunecă pe asfaltul umez al șoselei ce se întindea ca o panglică printre șirurile de copaci. Undeva, departe, la Pieskowa, Skala, pe partea stîngă a drumului, se înălțau două stînci foarte apropiate. Ne-am oprit în fața celei dinții. În vîrf se afla un mic palat de cărămidă. Cum vor fi ajungînd oamenii acolo a rămas o enigmă. Cea de a doua stîncă avea o formă bizară și era, pe bună dreptate, numită „Măciuca lui Hercule”. Neclintită, ca un simbol al unei puteri milenare, domina împrejurimile.

Prima mea întîlnire cu orașul a fost cu... istoria, cu o mulțime de dovezi care atestă că orașul Krakovia trăiește în prezent și prin amintirile trecutului. Fiecare clădire, stradă sau piatră poartă în ea o amintire a unor vremuri străvechi. Castelul Wawel, sediu al principa-

lilor regi polonezi, dăinuiește pe malul Wistulei de 10 secole. Pragul uriașei porți, purtînd inscripția „Senatus populisque Cracoviensis restituit MDCCCXVII” deschide un drum romantic către același iz arhaic, al fiecărei pietre, al fiecărui lemn lucrat cu mîgălă de secole. Inițial, actualul muzeu a fost construit în secolul al X-lea, apoi reconstruit și modificat în stil gotic și apoi în stilul Renașterii, fără a i se știrbi cu nimic măreția. Descrise, lucrările nu vor avea niciodată strălucirea pe care o emană aflîndu-te aproape de ele. Memoria însă reușește cite odată să reconstruiască istoria, atunci cînd trecutul de secole, îți amintește de cultura unui popor. Într-o sală de la al doilea etaj al muzeului domină încăperea portretului lui Sigismund cel Bătrîn, de al cărui nume se leagă reconstruirea în forma actuală a castelului. Încăperea alăturată a fost numită „Sala tronului” sau „Sala de sub capete”. Birne groase împart tavanul în 190 de casete în care au fost așezate tot atîtea capete omenești, sculptate în lemn și concepute în așa fel încît să reprezînte clase și pături sociale participante la discuțiile și hotărîrile ce se luau.

Următoarea sală era singura cu pereții acoperiți în întregime cu gobacizuri pe aceeași temă și o friză în partea superioară, reprezentînd etapele prin care trece omul de la naștere pînă la moarte. Goblinurile a-

bundă în toate încăperile, ele reprezentînd însă numai o mică parte din cele care au împodobit altă dată pereții castelului. Confectionate la Bruxelles și purtînd monograma regelui Sigismund Augustul, numai o parte din ele au putut fi salvate din mîna fasciștilor. Au fost aduse în România și trecute temporar în Canada, de unde au fost readuse în castel. Pereții unor încăperi sînt acoperiți în întregime cu piele încrustată cu

alună. E uimitor nu numai modul original de realizare, cît mai ales munca gigantică de realizare, întreaga atmosferă redînd valorile artistice ale unui trecut în care arta se îmbină cu istoria și cultura poloneză. Pereții cabinetului de lucru al lui Sigismund, părea el însuși un adevărat muzeu de antichități; pereții sînt acoperiți cu 49 de tablouri olandeze (Regele fiind un entuziast admirator al operelor pictorilor din „Țara de sub ape”) așezate într-o simetrie impecabilă. Pe birou se păstrează un glob pămîntesc și un ceasornic de aur ale cărui mișcări au încetat de secole.

Latura sudică a clădirii emană un farmec inedit, prin dezvoltarea bruscă a unei panorame care te face să te simți, rătăcit, dacă nu prin vechiul Bizanț, cel puțin prin faimoasa capitală a Austriei, care a fost martora atacului turcesc din timpul căruia datează aceste minunate opere de artă, prăzi luate de regele polon.

Am coborît agale treptele de marmoră ale castelului și, revenind în oraș, am regăsit treptele de granit ale secolului XX. Reîntoarsă din istorie, m-au înconjurat din nou blocuri, construcții arhitectonice moderne, animația și efervescența oamenilor de astăzi ce mă priveau cu aerul unei invitații de a le cunoaște trecutul.

ULPIA-IANINA MORAB
anul I — M. G.

CURIOZITĂȚI

Procesul de gândire la maimuță

Cercetătorii de la Kerkes Primate Resarch Center din Atlanta au demonstrat că maimuțele sînt capabile de procese de gândire asemănătoare cu cele care le implică vorbirea și citirea. Lucrîndu-se cu doi cimpanzei și un urangutan, s-a arătat că maimuțele pot identifica cu ajutorul pipăitului obiecte după fotografii, sau după obiecte reale asemănătoare. Pentru a realiza aceasta, creierul trebuie să compare informațiile provenite de la două simțuri, operație denumită integrare încrucișată.

În cazul maimuțelor, informațiile primite de la două simțuri au fost comparate. A fost folosit un cadru care a permis maimuțelor să vadă o imagine a unui obiect în același timp, să prăie două obiecte, unul din ele identic cu obiectul fotografiat.

75% din cele 80 de maimuțe testate au ales obiectivul potrivit.

INFORMAȚIE

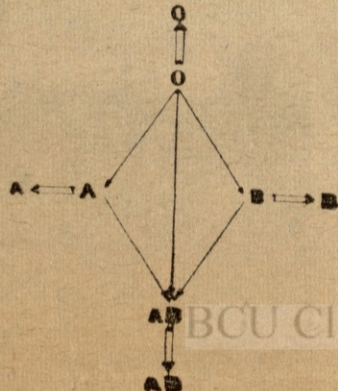
Firma vest-germană SIEMENS este în perspectivă să rea lizeze la J.O. de la München din acest an cel mai rapid și vast sistem de informații, aplicat vreodată la aceste jocuri sportive de vară.

Acest vast și complex sistem de televiziune, telefonie și presă, pus la dispoziția tuturor celor interesați, va crea posibilitatea ca imediat, centrul de calcul, amplasat pe stadionul olimpic, să selecteze și să „memoreze” toate datele, cifrele și rezultatele ce vor fi obținute în competiții și centre de către participanți.

Despre grupele sanguine

Articolul „Grupa sanguină trădează caracterul tău”, apărut într-o revistă franceză, apare nu numai ca o curiozitate, ci ca un domeniu în psihologie biologică.

În decurs de câțiva ani, omul de știință, Léone Bourdel, a cercetat relația dintre grupul sanguin și caracter. Ideea nu e nouă, deoarece încă în antichitate Hipocrit a întocmit o clasificare a temperamentelor, stabilind cele patru grupe: sanguinii, colericii,

flegmaticii și melancolicii, deoarece bazîndu-se pe diferența compoziției sîngelui.

După îndelungate cercetări Léone Bourdel a stabilit propria-i divizare în patru grupe:

1. — Tipul armonios (grupa A) ultrasensibil care se dezvoltă numai în condiții de armonie sentimentală cu mediul înconjurător.

2. — Tipul melodos (grup O), care se poate adapta cu ușurință la mediul înconjurător.

3. — Tipul ritmic (grupa B) — perseverent, autoritar.

4. — Tipul complex (grupa AB) nestabil, nesigur, o combinație a

grupelor precedente.

Pentru fiecare din aceste grupe s-a întocmit un tabel detaliat al calităților psihice.

GRUPA A

Este susceptibil la jignire; simți necesitatea sprijinului, incurării; ești deosebit de sensibil, ești pasionatul care ușor întrece măsura. Sensibilitatea ia la tine o formă deosebită importanță. La lucru ești inegalabil; treci însă cu ușurință de la cel mai mare optimism la cel mai negru pesimism. Îți place neprevăzutul și ești inclinat să faci salturi subite. Cele mai corespunzătoare ocupații pentru tine sînt: scriitor, cercetător, ceasornicar, lucrător calificat, arhitect.

GRUPA B

Îți place activitatea; nimic nu te sperie, dar deseori ești insuportabil. Ești imun la influențele externe. Calitățile tale principale sînt: perseverența și încăpățînarea. Încă din copilărie ești serios, ager, deștept dar ești incorrigibil și apreciezi numai punctul tău de vedere. Îți place ordinea, metodicul, organizarea în prietenie, ești foarte fidel. Cele mai indicate domenii de activitate sînt: milităria, miliția, medicina și comerțul.

GRUPA O

Ești prin excelență adaptabil pentru viață și continuu în contact cu alții. Îți place aventura, călătoria, cele mai diferite experiențe. Ești optimist și mai mult sentimental decît sensibil. Îți place să conduci discuții, fiind bun și tolerant. Curiozitatea ta este întotdeauna trează, îndrăgești lupta, trăiești clipele prezente, ești capabil, practic surzător. Cele mai corespunzătoare ocupații pentru tine sînt: diplomat, politician,

ziarist, avocat, învățător, pilot, hotelier, taxator.

GRUPA AB

Este personalitatea cea mai bogată și complexă, dar plină de contradicții. Ești lacom de activitate, de știință dar cînd ești singur te ucide melancolia. Te intoxici la lipsa de activitate și ești fericit neavînd clipe libere. E greu de

prevăzut comportarea ta în anumite momente fiind instabil dar și foarte capabil. Sînt recomandate pentru tine ocupațiile de: inginer, muzician, electrotehnician, chimist. Toate aceste date au fost verificate asupra unui grup numeros, dînd rezultate surprinzătoare dar se pot lua și ca simplă distracție.

Pericolul creioanelor

Copiii și nu numai ei — au obiceiul de a suga creioanele ceea ce nu e lipsit de pericole. Vopseaua care acoperă creioanele conține adesea plumb care, pătrunzînd în organism, provoacă o gravă intoxicație, numită saturnism.

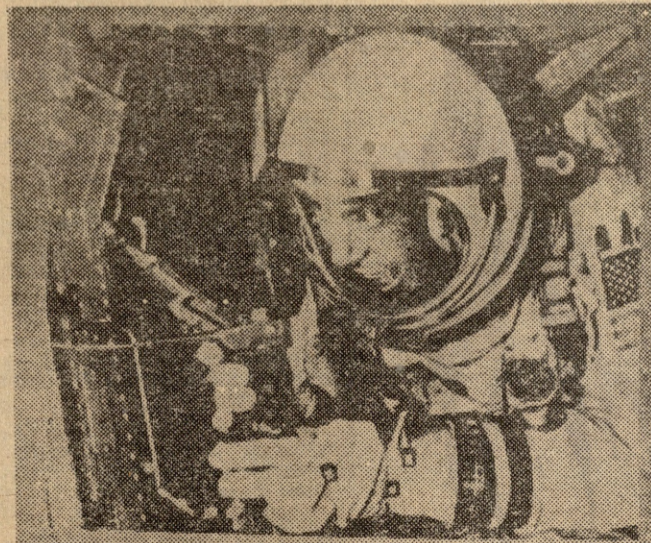
O serie de studii întreprinse în S.U.A. au dovedit că vopseaua de pe creioane conține adesea plumb pînă la 12%.

În toxicologie se consideră că îndată ce proporția de plumb depășește 1% se poate vorbi de pericolul intoxicației. Deși pînă în prezent nici un caz grav nu a putut fi imputat creioanelor, fabricanții au hotărît să nu mai folosească vopsele cu conținut de plumb. Există desigur și soluția mai simplă de a convinge copiii să renunțe la obiceiul de a-și roade creioanele...

MEDICINA COSMICA

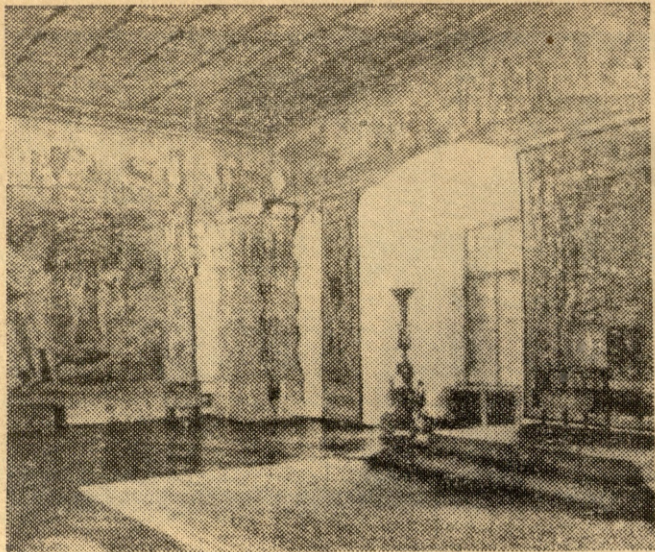
Alimente folosite de cosmo. auți.

Administrarea apei în spațiul cosmic.

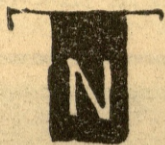
Cafeaua nu trinează efectul alcoolului

Părerea larg răspîdită după care consumul de cafea ar risipi efectul alcoolului și ar limpezi mintea conducătorului auto e eronată. Psihologul prot. Gustav Lienert din Düsseldorf (R.F.G.) a expus recent unei comisii de peste o sută de oameni de știință din 16 țări dovada că, după consumul de alcool cafeaua este dăunătoare. Alcoolul și cofeina constituie fiecare în parte un risc pentru conducătorul auto. Combinația efectelor lor se însumează. Cu prilejul unor experiențe s-a constatat că profunzimea somnului scade în cazurile cînd s-a consumat cafea după alcool. Aceasta reprezintă o pierdere de somn căci băutorul de cafea adoarme adînc abia în clipa în care ar trebui să se scoale.

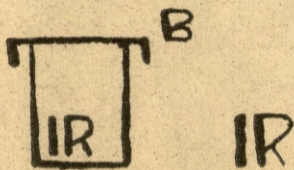

REBUS - REBUS - REBUS

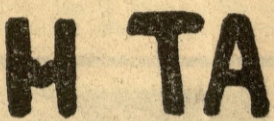
GEOGRAFICA
(9)

PSEUDOENIGMISTICA
(8, 2, 16)

MEDICALA
(8)

ARGHEZIANA
(7, 4)

Vigoare...

Mulțumim tuturor celor care, o dată mai mult, ne-au ajutat ca puterea cuvintului nostru, entuziasmul tinereții lui, să penetreze pînă la voi, să comunice gânduri care să ne apropie.

Inchinăm aceste gânduri, cu pioșenie, poeziei muncii tipografilor, cotidianului lor act de creație, pe care îl cunosc puțini.

Gândiți-vă că în spatele rîndurilor noastre stă, tăcută dar frumoasă în anonimatul ei, pasiunea, inventivitatea și, de ce nu, arta muncitorilor tipografi.

Am scris aceste rînduri cu bucuria unei revelații. Revelația pe care o ai în fața unui gest frumos și plin de umanitate.

Intregului personal al Întreprinderii poligrafice Timișoara îi urăm mult succes în munca lui de concretizare a frumosului în calde pagini de lumină și adevăr.

Păpădiile au aceleași vise ca și trîndafirii.

Cîte ineptii pot auzi tablourile dintr-un muzeu.

Da și nu sînt cuvintele cele mai ușor de exprimat, dar în același timp impun cea mai mare responsabilitate.

Dacă cei absenți nu au întotdeauna dreptate, nu înseamnă că cei de față o au întotdeauna.

PASTILE

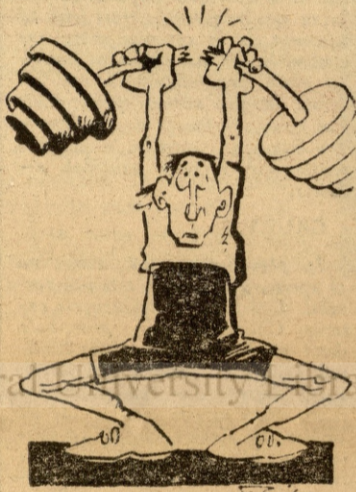
Sfaturile bune ne amintesc de uleiul de ricin: e cu mult mai ușor să le dai, decît să le primești.

Cine întreabă e prost pentru cinci minute, cine nu întreabă, pentru todeauna.

Calitatea artei moderne este ca atunci cînd copiii privesc un nud nu pun întrebări penibile.

Vrei să-ți realizezi visurile? Trezește-te!

Bărbatul iartă femeii totul, cu excepția faptului că-l consideră plictisitor.

UMOR

— Dă-mi douăzeci de cenți ca să ți-l spun.

Dacă s-ar putea

O doamnă în vîrstă oftează:
— Tineretul de astăzi este mult mai stricat ca în timpul nostru.
— Asta e adevărul, confirmă o prietenă. Doamnă, dacă s-ar putea să fim iar tinere!

Sinceritate

Tata către un copil de cîțiva ani care manipulează o cutie de chibrituri:

— De atîtea ori ți-am spus să nu te joci cu chibriturile.
— Dar nu mă joc deloc!
— Atunci ce faci?
— Îmi aprind țigara.

Pe teme medicale

O tînără femeie după o apendicectomie discută cu medicul:
— Doctore, după vindecare cicatricea va fi vizibilă?
— Acest lucru depinde de dumneavoastră.

Doctorul către pacient:

— Cel mai bine v-ar face o ședere mai lungă pe mare; V-ați putea permite o astfel de călătorie?
— De ce nu? Sînt marinar.

Scoțiană

Un scoțian întreabă pe altul:
— Cunoști ultimul banc despre noi?
— Nu?

Solitudine...

POȘTA REDACȚIEI

Dan S. — După cum vedeți vă răspundem. „Poantele” pe care ni le-ați trimis trebuie să vă mărturisesc însă — și nu fără regret — sînt mult prea „seci” (ca să fiu în concordanță cu termenii folosiți de dvs.) pentru a le putea publica. Reveniți, dar cu altceva mai puțin „pompos” și mai mult „ponos”. Vă așteptăm.

Shakespeare. — Citez din scrisoarea pe care ne-ați trimis-o: „...iar în privința pseudonimului pe care mi l-am adoptat nu trebuie să vă faceți nici o grijă, el e doar pentru început”. Mai mult decît grijă, ne-ați produs chiar neliniște. Dacă încă la început plecați de la Shakespeare (cîtă modestie cînd v-ați ales pseudonimul!) mă gîndesc cît de sus puteți ajunge. Totul e să nu treceți dincolo de unghiul vizual al cititorilor... Cît privește cele două poezioare trimise nouă, ele n-au reușit (cel puțin deocamdată) să vă dezlîpească de pe gîla pe care stați, decît privirile... Mai încercați.

P. Leander. — Am citit cu plăcere atît scrisoarea cît și manuscrisele trimise pe care le-am reținut pentru o eventuală publicare. Așteptăm să ne trimiteți noi materiale și numele adevărat.

R.O.P. — „Scalpelu” este într-adevăr revista studenților mediciști, nu numai a membrilor redacției. În paginile ei pot publica toți studenții care scriu, cu singura condiție de a scrie bine. Am ținut să precizez acest lucru pentru motivul că ne spuneți în scrisoarea trimisă că: „deși vă trimit poezii sînt convins că nu le veți publi-

ca decît dacă aș fi membru al redacției... „Ca să vedeți că nu-i chiar așa (și de cît curaj dispunem) redau mai jos cîteva versuri din poezia „Ție”: Eu sînt convins iubita mea / C-atunci cînd vei veni la mine / Așa cum te iubesc acuma eu / Așa mă vei iubi pe mine / Eu do-esc ca Ea să vă vină cît mai repede sperînd că astfel nu veți mai fi nevoiți să i vă adresați în scris... ”

A. Adler Alexandru. — Citez un fragment din scrisoarea primită: „...femeile de serviciu sînt obligate ca zilnic să curețe sălile de hirtii, resturi de mîncare etc., medii propice dezvoltă-

rii insectelor. Se simte nevoia mai multor coșuri de gunoi la fiecare etaj”. Cred că ați greșit adresa. Încercați la un alt „etaj”.

O știre parvenită recent la redacție: „Luță Nell”, enigmaticul colaborator al revistei noastre din anii trecuți, era student stomatolog, actualmente fiind medic stomatolog de circumscripție. Îi transmitem pe această cale mult succes în activitatea sa cît și mulțumirile noastre pentru anii de colaborare anonimă.

PAVEL PUREA

COLECTIV REDACȚIONAL

Redactor șef: Horia Crișan

Redactori șefi adjuncți:

Nicolae Doroiu, Pavel Pirea, Cristian Furnică

Secretar general de redacție: Petru Rus

Conf. univ. Estera Frenkel Goro

Ana Bercea, Eugenia Bogdan, Liana Filip, Maria

Gherman, Ileana Maria Grozav, Ulpia Janina Morar,

Lucian Negruțiu, Miroslav Nicolin, Ioan Romoșan,

Eugen Vancu, Mariana Vasile

Graficieni: Veronica Coreanu, Emil Oltearu

Fotoreporter: Ioan Tepordei